

ES struktūras cīņā pret krāpšanu

Pilnvaras ir skaidras, taču informācijas apmaiņa un Komisijas uzraudzība joprojām ir nepietiekama

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Saturs

Punkts

01–15 | Galvenie vēstījumi

01–06 | Kāpēc šī joma ir svarīga

07–15 | Konstatējumi un ieteikumi

16–76 | Plašāka informācija par mūsu apsvērumiem

16–28 | Krāpšanas izmeklēšanā iesaistīto struktūru pilnvaras ir skaidri noteiktas un nepārklājas

29–60 | Procedūras ziņošanai par krāpšanas apgalvojumiem un to izskatīšanai palielina administratīvo slogu un ierobežo turpmāku aizsardzības pasākumu tvērumu

32–38 | Pienākumi ziņot par krāpšanu ir dažādi un noved pie dubultas ziņošanas

39–47 | Pašreizējā sistēma nenodrošina, ka *EPPO* izvērtē visus apgalvojumus par krāpšanu

48–60 | *EPPO* ierobežotā informācijas apmaiņa ar *OLAF* samazina to papildu administratīvo pasākumu tvērumu, kuriem paredzēts aizsargāt ES budžetu

61–76 | Komisijai nav pilnīga pārskata par summām, kuras ietekmē ES budžetu un izriet no izmeklētām krāpšanas lietām

62–66 | Ziņotie dati par krāpšanu liecina par atšķirībām, kuras netiek analizētas

67–71 | Dati par *EPPO* un *OLAF* izmeklēto lietu rezultātiem nav salīdzināmi

72–76 | Komisijai trūkst pilnīgas informācijas par summām, kas ietekmē ES budžetu un izriet no valstu tiesu lēmumiem

Pielikumi

I pielikums. – Par revīziju

Abreviatūras

Glosārijs

Komisijas atbildes

Laika grafiks

Revīzijas darba grupa

Galvenie vēstījumi

Kāpēc šī joma ir svarīga

- 01** ES un tās dalībvalstīm ir pienākums apkarot krāpšanu un citas nelikumīgas darbības, kas apdraud Savienības finanšu intereses¹. ES finanšu intereses aptver visus ES ieņēmumus, izdevumus un aktīvus². Jebkurš tiesību aktu pārkāpums, kas varētu negatīvi ietekmēt ES budžetu, ir “pārkāpums”. Noziedzīgi nodarījumi pret ES finanšu interesēm var ietvert krāpšanu, aktīvu un pasīvu korupciju, nelikumīgu piesavināšanos un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizāciju (“FIA noziegumi”). Vienkāršības labad šajā ziņojumā termins “krāpšana” izmantots kā kopīgs apzīmējums attiecībā uz apgalvojumiem, nelikumīgām darbībām un arī apstiprinātiem krāpšanas gadījumiem.

¹ Līgums par Eiropas Savienības darbību, 325. pants.

² Direktīva (ES) 2017/1371 (FIA direktīva), 2. panta 1. punkts.

- 02** ES kontekstā iespējamais FIA noziegumus izmeklē Eiropas Prokuratūra (*EPPO*)³, kas veic kriminālizmeklēšanu. Šīs izmeklēšanas rezultātā valstu tiesas var piemērot tiesas sodus. Kriminālizmeklēšanas iznākumā var tikt ierosinātas administratīvas procedūras, kuru mērķis ir kompensēt zaudējumus cietušajiem. Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*)⁴ veic administratīvu izmeklēšanu attiecībā uz krāpšanu, korupciju un jebkādām citām nelikumīgām darbībām, un tas nedrīkst ietekmēt prokuratūru pilnvaras uzsākt un veikt kriminālizmeklēšanu. Tas ļauj ES vai valstu struktūrām, kas pārvalda ES budžetu, veikt papildu pasākumus ar mērķi kompensēt jebkādus ES budžeta zaudējumus.
- 03** ES krāpšanas apkarošanas arhitektūras ietvaros *OLAF* pārziņā ir lietu administratīvā izmeklēšana, un *EPPO* ir atbildīga par kriminālizmeklēšanu. *OLAF* un *EPPO* ir jāsaglabā konfidencialitāte attiecībā uz svarīgajiem datiem, kas saistīti ar to izmeklētajām lietām. *OLAF* un *EPPO* var saņemt atbalstu no Eiropas Savienības Aģentūras tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*)⁵ un Eiropas Savienības Aģentūras tiesībaizsardzības sadarbībai (*Eiropols*)⁶. **1. tabulā** ir izklāstīti *EPPO*, *OLAF*, *Eurojust* un Eiropola pienākumi.

³ LESD, 86. pants, un Padomes Regula (ES) 2017/1939 (*EPPO* regula), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2020/2153.

⁴ Regula (ES, *EURATOM*) 883/2013 (*OLAF* regula), kas grozīta ar Regulu (ES, *Euratom*) 2020/2223 un paziņojumu Komisijai: *Governance in the European Commission – Section 3.7.2 “Combating Fraud: The European Anti-Fraud Office (OLAF)”*.

⁵ LESD, 85. pants un Regula (ES) 2018/1727 (*Eurojust* regula), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) 2023/2131.

⁶ LESD, 88. pants un Regula (ES) 2016/794 (*Eurojust* regula), kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) 2022/991.

1. tabula | ES struktūru loma un pienākumi ES krāpšanas apkarošanas arhitektūrā

 EIROPAS PROKURATŪRA	 EIROPAS BIROJS KRĀPŠANAS APKAROŠANAI	 EUROJUST	 EUROJUST
Pilnvarojums veikt kriminālizmeklēšanu	Pilnvarojums veikt administratīvu izmeklēšanu	Tiesu iestāžu sadarbība	Policijas sadarbība
Atbildība par ES finanšu interešu aizsardzību (FIA)		Atbalsts cīņā pret smagiem noziegumiem*, tostarp FIA	
• Veic kriminālizmeklēšanu (saistībā ar FIA noziegumiem)**. • Veic kriminālvajāšanu EPPO dalībvalstu tiesās. • Informē struktūras, kas pārvalda ES izdevumus un ieņēmumus, lai tās varētu veikt administratīvus pasākumus.	• Veic administratīvu izmeklēšanu, tostarp papildu izmeklēšanu par krāpšanu, korupciju un jebkādām citām nelikumīgām darbībām (tostarp pārkāpumiem), kas ietekmē ES finanšu intereses. • Struktūrām, kas pārvalda ES izdevumus un ieņēmumus, iesaka pasākumus, kuriem jāpasargā ES budžets. • Komisijas vadošais dienests Eiropas krāpšanas apkarošanas politikas plānošanā un izstrādē.	• Atbalsta sadarbību starp valstu tiesu iestādēm un/vai EPPO smagu noziegumu izmeklēšanā un kriminālvajāšanā, ja šie noziegumi (tostarp noziegumi, kas vērsti pret ES finanšu interesēm) un organizētā noziedzība skar divas vai vairākas ES dalībvalstis vai ES dalībvalsti un trešo valsti.	• Atbalsta un stiprina dalībvalstu kompetento iestāžu darbības un to savstarpējo sadarbību, novēršot un apkarojot smagos noziegumus (tostarp tādus, kas vērsti pret ES finanšu interesēm), kas skar divas vai vairākas dalībvalstis, kā arī terorismu un citus smagus vai organizētas noziedzības veidus, kas skar vispārējās intereses, uz kurām attiecas ES politika.
• Ziņo par apgalvojumiem par noziegumiem valstu tiesu iestādēm, ja tie nav EPPO kompetencē. • Ziņo OLAF par apsūdzībām, kas nav krimināllietas, EPPO izmeklēšanas rezultātiem un informē par iespēju izmantot administratīvus pasākumus.	• Ziņo EPPO ar FIA saistītiem apgalvojumiem par noziedzīgiem nodarījumiem. • Sniedz EPPO informāciju, analīzi (tostarp tiesu ekspertīzi), speciālās zināšanas un operatīvo atbalstu.	• Sniedz atbalstu savstarpējās tiesiskās palīdzības pieprasījumiem, kuros ir iesaistītas dalībvalstis, kas nav EPPO dalībvalstis, vai trešās valstis, veicina kopēju izmeklēšanas grupu izveidi, kurās iesaistīta EPPO, un sniedz atbalstu operatīvajā posmā. • Veicina koordinācijas sanāksmes. Izveido koordinācijas centrus ar EPPO dalību vai tam, lai atbalstītu EPPO operatīvos centrus.	• Sniedz kriminālizlūkošanas analīzi, operatīvo un koordinācijas atbalstu EPPO veiktajai izmeklēšanai. • Apmainās ar datiem par noziedzīgiem nodarījumiem, kas ir EPPO, OLAF vai Eurojust kompetencē ES līmenī. • Nodrošina platformu sadarbībai ES līmenī, tostarp attiecībā uz privātām pusēm, kas atbalsta noziedzības apkarošanu.

* Noziegums pret ES finanšu interesēm ir viens no 30 smagiem noziegumiem, kas uzskaitīti [Eurojust](#) un [Eiropola](#) regulu I pielikumā.

** FIA direktīva, 3., 4. un 5. pants.

Avots: ERP, pamatojoties uz piemērojamām regulām.

- 04** Revīzijā mēs vērtējam, vai ES krāpšanas apkarošanas arhitektūrā *EPPO*, *OLAF*, *Eurojust* un Eiropola pilnvaras bija skaidras attiecībā uz to pienākumiem krāpšanas apkarošanā un savstarpēji sniegto atbalstu. Jo īpaši vērtējam informācijas apmaiņu starp *EPPO* un *OLAF* pirms krāpšanas izmeklēšanas un tās laikā attiecībā uz to spēju efektīvi īstenot savas pilnvaras. Mēs arī aplūkojam, kā Komisija veic pārraudzību, nodrošinot ES finanšu interešu aizsardzību, tostarp krāpniecisku summu atgūšanu. Revīzija neaptvēra krāpšanas aizkavēšanas darbības.
- 05** Mēs analizējam tiesisko regulējumu, kurā noteikti šo četru struktūru uzdevumi un pienākumi, un iztaujājam šo struktūru darbiniekus, lai novērtētu ieviesto pasākumu atbilstību ES finanšu interešu aizsardzībai. Tāpat mēs analizējam *OLAF* un *EPPO* sniegtos datus par dažādiem krāpšanas lietu aprites cikla posmiem.
- 06** 2025. gada jūlijā Komisija sāka pārskatīt ES krāpšanas apkarošanas arhitektūru, publicējot [balto grāmatu](#), kurā izklāstītas sākotnējās ievirzes un svarīgākie jautājumi, kas pētāmi pārskatīšanā. Mūsu ziņojums palīdzēs veikt šo pārskatīšanu. Papildu informācija un sīkāks revīzijas tvēruma un pieejas izklāsts ir sniegts [I pielikumā](#).

Konstatējumi un ieteikumi

- 07** Kopumā mēs secinām, ka, lai gan *OLAF*, *EPPO*, *Eurojust* un Eiropola pilnvaras ir skaidri definētas, joprojām pastāv nepilnības attiecībā uz informācijas apmaiņu un Komisijas veikto administratīvo pārraudzību. Struktūru sniegtie dati liecina, ka ziņoto krāpšanas apgalvojumu līmenis ir dažāds, un Komisija šīs atšķirības nav analizējusi. Prasības ziņot par krāpšanu var novest pie divkārtas apgalvojumu paziņošanas, bet tas palielina administratīvo slogu. Ierobežotā informācijas apmaiņa ietekmē to lietu un citu pasākumu skaitu, kuru mērķis ir aizsargāt ES finanšu intereses. Mēs arī konstatējam, ka Komisijai nav pilnīgas pārraudzības attiecībā uz summām, kas jāatmaksā ES budžetā, vai summām, kas faktiski atgūtas krāpšanas izmeklēšanas rezultātā.

Krāpšanas izmeklēšanā iesaistīto struktūru pilnvaras ir skaidri noteiktas un nepārklājas

- 08** *OLAF*, *EPPO*, Eiropolam un *Eurojust* ir konkrētas, skaidras un papildinošas lomas un pienākumi, kuri var efektīvi aizsargāt pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses. Šajā ziņā nozīmīga iezīme ir atšķirība starp *OLAF* un *EPPO* funkcijām – šīs iestādes ir atbildīgas attiecīgi par administratīvo izmeklēšanu un kriminālizmeklēšanu (sk. [16.–25.](#) punktu).

- 09** Attiecībā uz sadarbību starp galvenajām struktūrām mēs konstatējam, ka atbalsta lietu skaits pēdējos gados ir saglabājis salīdzinoši neliels salīdzinājumā ar *EPPO* un *OLAF* sāktu izmeklēšanas lietu skaitu. Tas, visticamāk, izskaidrojams ar to, ka *EPPO* galvenais atbalsta avots ir valstu iestādes un ka *OLAF* administratīvā kompetence būtiski atšķiras no pārējām trim ES struktūrām. Tomēr šādas sadarbības rezultātā dažādu struktūru sniegtais atbalsts tika augstu vērtēts (sk. 26.–28. punktu).

Procedūras ziņošanai par krāpšanas apgalvojumiem un to izskatīšanai palielina administratīvo slogu un ierobežo turpmāku aizsardzības pasākumu tvērumu

- 10** Pienākumi ziņot par krāpšanu ir dažādi un noved pie tā, ka ziņojumi dublējas: valstu iestādēm ir pienākums ziņot *EPPO*, ES struktūrām – gan *EPPO*, gan *OLAF*. Citas puses var brīvprātīgi ziņot vai nu *EPPO*, vai *OLAF* – vai abiem.
- 11** Pašreizējā dubultās ziņošanas sistēma paredz, ka gan *OLAF*, gan *EPPO* ir jāizvērtē visi saņemtie krāpšanas apgalvojumi. Tas nenodrošina, ka *EPPO* saņem visus apgalvojumus, uz kuru pamata novērtēt iespējamu noziedzīgu rīcību. Tas arī apgrūtina procedūru, kurā *OLAF* nodod apsūdzību *EPPO*, un rada risku, ka *OLAF* var sākt izmeklēšanu, nepārliecinoties, vai *EPPO* neizmeklē tos pašus faktus (sk. 39.–47. punktu).
- 12** Savukārt, lai gan *EPPO* paziņo administratīvajām struktūrām ES un dalībvalstu līmenī par lietas izmeklēšanas sākšanu, izbeigšanu un saukšanu pie kriminālatbildības, informācijas apmaiņa starp *EPPO* un *OLAF* par pašlaik izmeklētām un pārtrauktām lietām, kā arī par lietām, kas nodotas kriminālvajāšanai, ir ierobežota. Līdz ar to *OLAF* veiktā administratīvā izmeklēšana, ar kuru papildina kriminālizmeklēšanu, joprojām ir izņēmuma gadījums, kas ierobežo turpmāku aizsardzības pasākumu tvērumu (sk. 48.–60. punktu).

1. ieteikums

Izveidot sistēmu efektīvai informācijas apmaiņai par krāpšanas apgalvojumiem un lietu izmeklēšanu

Nemot vērā pašlaik notiekošo ES krāpšanas apkarošanas arhitektūras pārskatīšanu, Komisijai sadarbībā ar *EPPO* būtu jāizveido sadarbībspējīga krāpšanas apkarošanas sistēma, kas pilnībā atbilstu attiecīgajam tiesiskajam regulējumam, datu aizsardzības noteikumiem un vajadzībai pēc konfidencialitātes kriminālizmeklēšanā. Sistēmai būtu skaidri jānosaka, kam jāziņo par iespējamo krāpšanu, un jāveicina efektīva informācijas apmaiņa attiecībā uz krāpšanas apgalvojumiem un šādu gadījumu izmeklēšanu. Tādējādi jaunajai sistēmai būtu jābalstās uz šādiem principiem:

- visi saņemtie apgalvojumi tiek novirzīti uz centrālo repozitoriju, lai izveidotu efektīvu to novērtēšanas procesu;
- *OLAF* atklātie apgalvojumi par krāpšanu un Biroja pašreiz izmeklētās lietas, kurās ir atklātas aizdomas par noziedzīgu rīcību tiek bez liekas kavēšanās nodotas *EPPO* vai, ja lieta nav *EPPO* kompetencē, kompetentajai valsts prokuratūrai;
- ja izmeklēšanas gaitā *EPPO* nāk pie uzskata, ka apgalvojumam nav krimināltiesiska rakstura, tad *EPPO* nekavējoties tiek sniedz *OLAF* vai attiecīgā gadījumā citām administratīvām struktūrām pieeju pamatinformācijai, kuras kopiju nosūta Komisijai, un to dara, lai noteiktu, vai administratīvās izmeklēšanas sākšana būtu izmaksu ziņā lietderīga;
- izmeklēšanas laikā *EPPO* periodiski novērtē, kurā brīdī Komisijai var piešķirt piekļuvi attiecīgajai informācijai, lai tā noteiktu administratīvās izmeklēšanas iespējas, un *OLAF* – lai tas noteiktu, vai Birojam būtu izmaksu ziņā lietderīgi ierosināt papildu izmeklēšanu.

Ieviešanas mērķtermiņš: 2028. gada beigas.

Komisijai nav pilnīgas pārraudzības attiecībā uz summām, kas jāatmaksā ES budžetā vai summām, kas faktiski atgūtas krāpšanas izmeklēšanas rezultātā

- 13** *EPPO* un *OLAF* sniegtie dati neļauj novērtēt, vai atklāšanas līmenis ir pietiekams tām struktūrām, kurām ir atbildība ziņot par krāpšanu. Mēs konstatējam, ka vairākās dalībvalstīs pastāv būtiska disproporcija starp to atbildībā esošo ES budžeta daļu un paziņoto krāpšanas gadījumu skaitu. Pastāv arī ievērojamas atšķirības to iespējamo krāpšanas apgalvojumu skaitā, par kuriem ES struktūras ziņojušas *OLAF* un *EPPO* –, proti, *OLAF* tiek ziņots aptuveni trīs reizes vairāk nekā *EPPO*. Komisija nav analizējusi šo disproporciju un atšķirību iemeslus (sk. 62.–66. punktu).

2. ieteikums

Analizēt, kālab dažādās ES dalībvalstīs ziņoto krāpšanas apgalvojumu līmeņi atšķiras

Komisijai būtu jāizanalizē ziņoto krāpšanas gadījumu līmeņu atšķirības visā ES un attiecīgi jārikojas, piemēram, izpētot cēloņus gadījumos, kad tiek konstatēta būtiska nepietiekama ziņošana, un sniedzot norādījumus dalībvalstīm un ES struktūrām par ziņošanas praksi. Analizē jo īpaši būtu jāaplūko, kāpēc:

- o paziņoto krāpšanas apgalvojumu relatīvais skaits attiecībā uz krāpšanos gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras;
- o to krāpšanas apgalvojumu relatīvais skaits, kurus ES struktūras paziņojušas *EPPO* un *OLAF*, ievērojami atšķiras.

Ieviešanas mērķtermiņš: 2026. gada beigas.

- 14** Mēs konstatējam, ka summas, ko ietekmējuši *EPPO* un *OLAF* izmeklēšanas iznākumi, nav salīdzināmas. *OLAF* izmeklētās lietas ir saistītas tikai ar ES budžetu. Turpretī *EPPO*, lai izveidotu krimināllietu, ir jāaplēš kopējie zaudējumi, kas radušies salīdzinoši agrīnā izmeklēšanas posmā. Šī summa parasti ir mainīga līdz brīdim, kad lieta tiek pabeigta ar tiesas spriedumu. Kaitējums ES budžetam parasti ir tikai daļa no kopējās zaudējumu summas, jo ir iesaistīti arī citi cietušie, tostarp valstu budžeti (sk. [61.–71.](#) punktu).
- 15** Komisijai ir jānodrošina, ka visas summas, kas pienākas ES budžetam, tiek nekavējoties atgūtas neatkarīgi no tā, vai atgūšana notiek kriminālprocesa vai administratīvo procedūru rezultātā. *OLAF* periodiski veic pēcpārbaudi ieteikumiem, kas izriet no paša Biroja veiktās izmeklēšanas. Tomēr Komisijai trūkst mehānisma, ar kuru uzraudzīt, vai pēc kriminālizmeklēšanas beigām ir īstenota tiesu noteiktā līdzekļu atgūšana un vai ir faktiski atgūta visa summa, kas pienākas ES budžetam (sk. [72.–76.](#) punktu).

3. ieteikums

Uzlabot krāpšanas lietu izmeklēšanas pēcpārbaudes uzraudzību

Lai iegūtu kopainu par to, kādas ES budžetā pienākošās summas ir atmaksātas, Komisijai papildus tam, ka tā uzrauga *OLAF* izmeklēšanu rezultātā sniegto ieteikumu ieviešanu, būtu jāizstrādā metodika, kā mērīt *EPPO* un *OLAF* izmeklēto lietu vispārējo finansiālo ietekmi, tostarp atmaksu ES budžetā pēc valsts tiesas lēmumiem, kas pieņemti kriminālprocesa rezultātā. Tostarp būtu regulāri jāpieprasa informācija no dalībvalstīm par aktīvu konvertāciju un atgūstamajām summām un jāveic izvērtējums par proporciju saistībā ar ES budžetu.

Ieviešanas mērķtermiņš: 2028. gada beigas.

Plašāka informācija par mūsu apsvērumiem

Krāpšanas izmeklēšanā iesaistīto struktūru pilnvaras ir skaidri noteiktas un nepārklājas

- 16** Mēs sagaidītu, ka *OLAF*, *EPPO*, *Eurojust* un Eiropolam tiesību aktos ir skaidri noteiktas pilnvaras ar precīzi noteiktiem uzdevumiem un pienākumiem krāpšanas izmeklēšanā, kuri nepārklājas; un ka šīs struktūras, rīkojoties šo pilnvaru ietvaros, sadarbojas, lai nodrošinātu pēc iespējas labāku ES budžeta aizsardzību.
- 17** Saskaņā ar ES tiesību aktiem *OLAF*⁷, *EPPO*⁸, *Eurojust*⁹ un Eiropolam¹⁰ ir konkrētas papildinošas funkcijas un pienākumi (**1. tabula**). Komisija pašlaik izvērtē noteikumus, kas reglamentē šīs četras struktūras.

⁷ Regula (ES, Euratom) 2020/2223 un Paziņojums Komisijai: *Governance in the European Commission – Section 3.7.2 “Combating Fraud: The European Anti-Fraud Office (OLAF)”*.

⁸ LESD, 86. pants un *EPPO regula*, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Deleģēto regulu (ES) 2020/2153.

⁹ LESD, 85. pants un *Eurojust regula*, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) 2023/2131.

¹⁰ LESD, 88. pants un *Eiropola regula*, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) 2022/991.

- 18** Komisijas struktūras – Tieslietu un patērētāju ģenerāldirektorāts (JUST ĢD) un Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorāts (HOME ĢD) uzrauga cīņu pret smago un organizēto noziedzību. JUST ĢD pārrauga tiesisko regulējumu tiesu iestāžu sadarbībai un – sadarbībā ar OLAF – FIA direktīvas īstenošanu¹¹, kā arī uzrauga EPPO un Eurojust regulu īstenošanu. HOME ĢD pārrauga tiesisko regulējumu ES tiesībaizsardzības sadarbībai, tostarp uzrauga Eiropola regulas īstenošanu. Komisijai nav uzraudzības pilnvaru attiecībā uz EPPO, OLAF, Eurojust un Eiropola operatīvajām darbībām, ko ES struktūras veic vai nu atsevišķi, vai savstarpēji sadarbojoties, vai arī saziņā ar kompetentajām valsts tiesu iestādēm (EPPO un Eurojust gadījumā) vai valsts tiesībaizsardzības struktūrām (EPPO un Eiropola gadījumā).
- 19** Komisijai, kurai ir galīgā atbildība par ES budžeta izpildi tās pārvaldībā, ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai sniegtu pamatotu pārliecību par to, ka pārkāpumi un noziedzīgas darbības tiek nepieļautas, atklātas un novērstas¹². Struktūrām, kas pārvalda ES ieņēmumus un izdevumus ES un valstu līmenī (piemēram, muitas dienestiem, valstu iestādēm, kas pārvalda ES līdzekļus, un ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām (ISBA)) ir jānodrošina pareiza finanšu pārvaldība, īstenojot ES budžetu. Tālab šīm struktūrām ir prasīts ieviest kontroles sistēmas, kurām paredzēts nepieļaut, atklāt un novērst krāpšanu un citas nelikumīgas darbības. Attiecīgā gadījumā tās pret krāpniekiem var piemērot administratīvas sankcijas¹³.
- 20** OLAF, kas izveidots 1999. gadā, ir Komisijas ģenerāldirektorāts, kuram ir pilnvaras ar administratīvu līdzekļu palīdzību veikt neatkarīgu izmeklēšanu attiecībā uz krāpšanu, korupciju un citām nelikumīgām darbībām (tostarp pārkāpumiem), kas ietekmē ES finanšu intereses. Tas vada Komisijas darbu pie ES krāpšanas apkarošanas politikas plānošanas un izstrādes, uzraugot krāpšanas aizkavēšanu, atklāšanu un novēršanu. Struktūrām, piemēram, ģenerāldirektorātiem un aģentūrām, kas atbild par budžeta izpildi, OLAF var sniegt ieteikumus, ierosinot administratīvus pasākumus ES budžeta aizsardzībai – tostarp finansiālus, administratīvus, disciplinārus un tiesiska rakstura ieteikumus vai piesardzības pasākumus. OLAF bez liekas kavēšanās ir jāziņo EPPO par jebkādu noziedzīgu rīcību, lai EPPO varētu īstenot savas pilnvaras. Ja izmeklēšanas gaitā OLAF rodas aizdomas par

¹¹ FIA direktīva par cīņu pret krāpšanu, kas skar Savienības finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības.

¹² Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (Finanšu regula) par iekšējās kontroles sistēmām, kurām paredzēts nepieļaut, atklāt un labot krāpšanu un veikt turpmākus pasākumus, 36. panta 2.d un 7. punkts.

¹³ Finanšu regula par agrīnās atklāšanas un izslēgšanas sistēmu, 137.–147. pants.

noziedzīgu darbību, kura skar ES finansiālas intereses un kura nav *EPPO* kompetencē, tam par izmeklēšanas iznākumu ir jāinformē valstu prokuratūras un attiecīgi jāziņo *Eurojust*¹⁴.

- 21** *EPPO* sāka darbību 2021. gada jūnijā kā neatkarīga ES struktūra. Tās uzdevums ir izmeklēt pastrādātus noziegumus vai to mēģinājumus, kas vērsti pret ES finanšu interesēm un kas izdarīti pēc 2017. gada 20. novembra, un saukt pie atbildības par tiem. Iepriekš šī funkcija bija valstu prokuratūru pārziņā. Gandrīz visas dalībvalstis, izņemot Dāniju, Ungāriju un Īriju, ir piekritušas dalībai *EPPO*, tādējādi lielākajā daļā dalībvalstu izmeklēšanu un kriminālvajāšanu par noziegumiem pret ES finanšu interesēm veic galvenokārt *EPPO*.
- 22** *EPPO* ir jāuzsāk un jāveic izmeklēšana, ja ir pamatots iemesls uzskatīt, ka ir notikusi vai notiek tīša noziedzīga rīcība, kas skar ES finanšu intereses¹⁵. Tas ietver kūdīšanas, atbalstīšanas un līdzdalības gadījumus un to mēģinājumus¹⁶. Par visiem iespējamajiem noziegumiem, kuri nav *EPPO* kompetencē, prokuratūrai ir jāinformē attiecīgās valsts iestādes un jānosūta tām pierādījumi¹⁷.
- 23** *EPPO* ir decentralizēta struktūra, kurā katras dalībvalsts ieceltie Eiropas deleģētie prokurori (EDP) ir pilnvaroti sākt un veikt *EPPO* lietu izmeklēšanu, kā arī veikt kriminālvajāšanu valstu tiesās. Valstu iestādēm (piemēram, policijas, nodokļu un muitas iestādēm, kā arī ES izdevumu pārvaldības iestādēm) ir aktīvi jāpalīdz *EPPO* tās izmeklēšanā un jāatbalsta tā saskaņā ar lojālas sadarbības principu¹⁸. Šī sadarbība ir galvenais atbalsts, ko *EPPO* izmanto izmeklēšanas veikšanai. Citas ES struktūras, piemēram, Eiropols, *Eurojust* vai *OLAF*, sniedz *EPPO* papildu atbalstu.

¹⁴ *OLAF* regula, 1. panta 1. punkts.

¹⁵ *EPPO* regula, 4. un 26. pants.

¹⁶ *FIA* direktīva, 3., 4. un 5. pants.

¹⁷ *EPPO* regula, 24. panta 8. punkts.

¹⁸ *EPPO* regula, 5. panta 6. punkts.

- 24** ES Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās (*Eurojust*¹⁹), kas izveidota 2002. gadā, atbalsta valstu tiesu iestāžu koordināciju un sadarbību cīņā pret 30 smagiem noziegumiem²⁰, ja tie skar divas vai vairākas ES dalībvalstis vai ES dalībvalsti un trešās valstis; vai tikai vienu ES dalībvalsti, ja lietai ir ietekme ES līmenī²¹. Pēc *EPPO* pieprasījuma *Eurojust* palīdz *EPPO* saņemt savstarpēju tiesisko palīdzību no dalībvalstīm vai trešām valstīm, kuras nav *EPPO* dalībvalstis²², vai koordinēt kriminālizmeklēšanas darbu ar šīm valstīm. Būdam administratīvas izmeklēšanas, nevis kriminālizmeklēšanas struktūra, *OLAF* nevar lūgt *Eurojust* atbalstu; tomēr *Eurojust* var rīkoties pēc savas iniciatīvas un sadarboties ar *OLAF*²³, palīdzot valstu tiesu iestādēm īstenot tiesiska rakstura ieteikumus.
- 25** ES Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai (*Eiropols*²⁴), kas izveidota 1999. gadā, sniedz specializētu atbalstu dalībvalstu tiesībaizsardzības iestādēm, lai novērstu un apkarotu smagu un organizētu noziedzību, terorismu un noziedzības veidus, kas skar kopējās intereses, uz kurām attiecas ES politika. Šis atbalsts bieži ietver kriminālizlūkošanas analīzi, kā arī operatīvo atbalstu no tās galvenās mītnes un pēc pieprasījuma arī uz vietas. Eiropols uztur sadarbības koordinatoru tīklu 53 valstīs, tostarp trešās valstīs, piemēram, Amerikas Savienotās Valstīs, un tie sazinās, izmantojot vienotu drošu IT platformu²⁵ (*SIENA*). Pēc pieprasījuma Eiropols var arī tieši atbalstīt *EPPO*²⁶ un sadarboties ar *OLAF*²⁷.
- 26** *2. tabulā* ir parādīts, kādā apmērā struktūras atbalstīja cita citu laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam. Visu četru struktūru dotās atsauksmes liecināja, ka kopumā, kad tās tika aicinātas sadarboties, sniegtais atbalsts tika novērtēts ļoti atzinīgi.

¹⁹ *LESD*, 85. pants.

²⁰ *Eurojust* regulas, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar *Regulu (ES) 2023/2131*, 3. panta 3. punkts un I pielikums. Attiecībā uz citiem noziegumu veidiem *Eurojust* var palīdzēt arī pēc kompetentās iestādes pieprasījuma.

²¹ *Eurojust* regula, 3. panta 6. punkts.

²² *EPPO* regula, 100. pants un *Eurojust* regula, 50. pants.

²³ *Eurojust* regula, kurā jaunākie grozījumi izdarīti ar *Regulu (ES) 2023/2131*, 2. panta 1. punkts.

²⁴ *LESD*, 88. pants.

²⁵ Eiropols – partneri un sadarbība.

²⁶ Eiropola regula, 20.a pants un *EPPO* regula, 102. pants.

²⁷ Eiropola regula, 21. pants, un *OLAF* regula, 13. pants.

2. tabula | Atbalsts *EPPO* vai *OLAF* izmeklēšanai 2022.–2024. gadā

	<i>EPPO</i>				<i>OLAF</i>			
Atbalstu sniegušās struktūras un atbalstīto lietu skaits	2022	2023	2024	Kopā	2022	2023	2024	Kopā
Eiropola analīze un cits operatīvais atbalsts izmeklēšanai	28	47	83	158	8	3	1	12
Eurojust:								
savstarpēja tiesiskā palīdzība, kurā iesaistītas dalībvalstis, kas nav <i>EPPO</i> dalībvalstis, un trešās valstis	14	15	7	36	–	–	–	–
sadarbība saistībā ar <i>OLAF</i> lietu nodošanu valstu tiesu iestādēm	–	–	–	–	1	2	4	7
<i>OLAF</i> analīze (tostarp tiesu ekspertīze), speciālās zināšanas un operatīvais atbalsts.	13	4	4	21	–	–	–	–

Avots: ERP, pamatojoties uz: Eurojust: 2022.–2024. gada pārskati; Eiropols: Eiropola sniegtā statistika un *EPPO* 2022.–2024. gada pārskati; *OLAF*: skaitļi iesniegti ERP 2025. gada 8. aprīlī.

27 Kopumā skaitļi liecina, ka atbalsta lietu skaits trīs gadu laikā joprojām ir neliels salīdzinājumā ar *EPPO* un *OLAF* uzsāktu izmeklēšanu skaitu, proti, attiecīgi 3277 un 564 – sk. **5. tabulu** un **4. tabulu** turpmāk. Konfidencialitāte, ko piemēro atsevišķām operatīvām lietām, liedz mums novērtēt, vai savstarpējā atbalsta iespējas ir izmantotas maksimāli. Tomēr salīdzinoši zemo atbalsta lietu līmeni, visticamāk, var izskaidrot ar to, ka *EPPO* galvenais atbalsta avots ir valsts iestādes un ka *OLAF* administratīvā kompetence būtiski atšķiras no citām struktūrām. Vissvarīgākais atbalsta elements ir kriminālizlūkošanas analīze, ko Eiropols sniedz abām struktūrām, jo īpaši *EPPO*. Aplūkojot stāvokli 2024. gada 31. decembrī, redzams, ka *EPPO* bija aktīvas 300 lietas, kurās bija iesaistītas dalībvalstis, kas nav *EPPO* dalībvalstis, vai trešās valstis, tostarp 25 lietas, kas saņēma *Eurojust* atbalstu (8,3 %). Attiecībā uz lielāko daļu lietu *EPPO* ir izveidojusi pati savu sadarbības kārtību ar dažām dalībvalstīm, kas nav *EPPO* dalībvalstis, un trešām valstīm. Attiecībā uz pārējām 136 izmeklējamām lietām *EPPO* mūs informēja, ka tā tieši izmanto valsts vai ES savstarpējās tiesiskās palīdzības instrumentus²⁸. 2024. gadā dalībvalstīm, kas nav *EPPO* dalībvalstis, vai trešām valstīm tika nosūtīts 161 Eiropas izmeklēšanas rīkojums vai savstarpējas tiesiskās palīdzības lūgums²⁹.

²⁸ *EPPO* regula, 104. pants.

²⁹ *EPPO* 2024. gada pārskats, 109. lpp.

- 28** Mēs secinām, ka *OLAF*, *EPPO*, *Eurojust* un Eiropola pilnvaras, kas noteiktas attiecīgajos tiesību aktos, vispārējā ES krāpšanas apkarošanas arhitektūrā ir skaidras, papildinošas un nepārklājas. Turpmākajās iedaļās mēs izvērtējam iespējas uzlabot struktūru darbību.

Procedūras ziņošanai par krāpšanas apgalvojumiem un to izskatīšanai palielina administratīvo slogu un ierobežo turpmāku aizsardzības pasākumu tvērumu

- 29** Mēs uzskatām, ka stabilai sistēmai, ar kuras palīdzību ziņo un apmainās ar informāciju par krāpšanas apgalvojumiem, būtu jāsamazina ar to saistītais administratīvais slogs, lai visus apgalvojumus varētu bez liekas kavēšanās izvērtēt un izmeklēt un lai informācijas plūsmas starp *EPPO* un *OLAF* panāktu, ka visi gadījumi tiek pienācīgi izvērtēti.
- 30** Pašreizējās sistēmas ietvaros pastāv iespēja, ka par krāpšanas apgalvojumiem tiek paziņots gan *EPPO*, gan *OLAF* (sk. [34.](#) punktu). Pēc tam abas struktūras neatkarīgi viena no otras izvērtē apgalvojumus ar mērķi noteikt, kā kompetencē tie drīzāk ietilptu: *EPPO* kriminālizmeklēšanas kompetencē vai *OLAF* administratīvās izmeklēšanas kompetencē. Lai izvairītos no šādas dubultās ziņošanas par apgalvojumiem, *OLAF* tiek prasīts pirms izmeklēšanas sākšanas piemērot procedūru “trāpījums/nav trāpījuma”, kuru izstrādājis *OLAF* un *EPPO* ar nolūku pēc iespējas samazināt dubultas izmeklēšanas risku ([1. izcēlums](#)); savukārt *EPPO* šā mehānisma izmantošana ir fakultatīva.

1. izcēlums

Izmeklēšanas nedublēšana – procedūras “trāpījums/nav trāpījuma” izmantošana un papildu izmeklēšana

Ja *OLAF* konstatē aizdomas par noziedzīgu rīcību, Birojam bez liekas kavēšanās ir jāiesniedz *EPPO* ziņojums (*ECR*).

Procedūras “trāpījums/nav trāpījuma” mērķis ir nodrošināt, ka *OLAF* nesāk izmeklēšanu, ja *EPPO* jau ir sākusi izmeklēšanu attiecībā uz tiem pašiem faktiem. Otrs tās mērķis ir noteikt kompetenci attiecībā uz izmeklēšanu.

Saskaņā ar spēkā esošo darba kārtību “trāpījums/nav trāpījuma” procesa sākumā *OLAF* apspriežas ar *EPPO*, noskaidrojot, vai *EPPO* veic izmeklēšanu attiecībā uz konkrētām personām vai projektiem. Ja *EPPO* neveic izmeklēšanu par šīm personām vai projektiem, *OLAF* var nolemt veikt pats savu izmeklēšanu, ja vien nav aizdomu par noziedzīgu rīcību.

Apstiprinošas atbildes gadījumā abas struktūras sāk apspriešanos, cenšoties noskaidrot, vai fakti attiecas uz vienu un to pašu gadījumu. Ja *EPPO* apstiprina, ka gadījums ir cits, *OLAF* var sākt izmeklēšanu.

Attiecībā uz apstiprinošām atbildēm, ja *EPPO* neiebilst pret *OLAF* konkrēto pamatoto pieprasījumu, *OLAF* var sākt paralēlu papildu izmeklēšanu ar mērķi saukt pie administratīvās atbildības. Šādu papildu izmeklēšanu laikā ir pienākums regulāri konsultēties ar *EPPO*.

Avots: ERP, pamatojoties uz [Regulu 2020/2223](#), ar kuru groza [OLAF Regulu 883/2013](#) (12.d pants, 12.f panta 1. punkts un 9., 11. un 18. apsvērums).

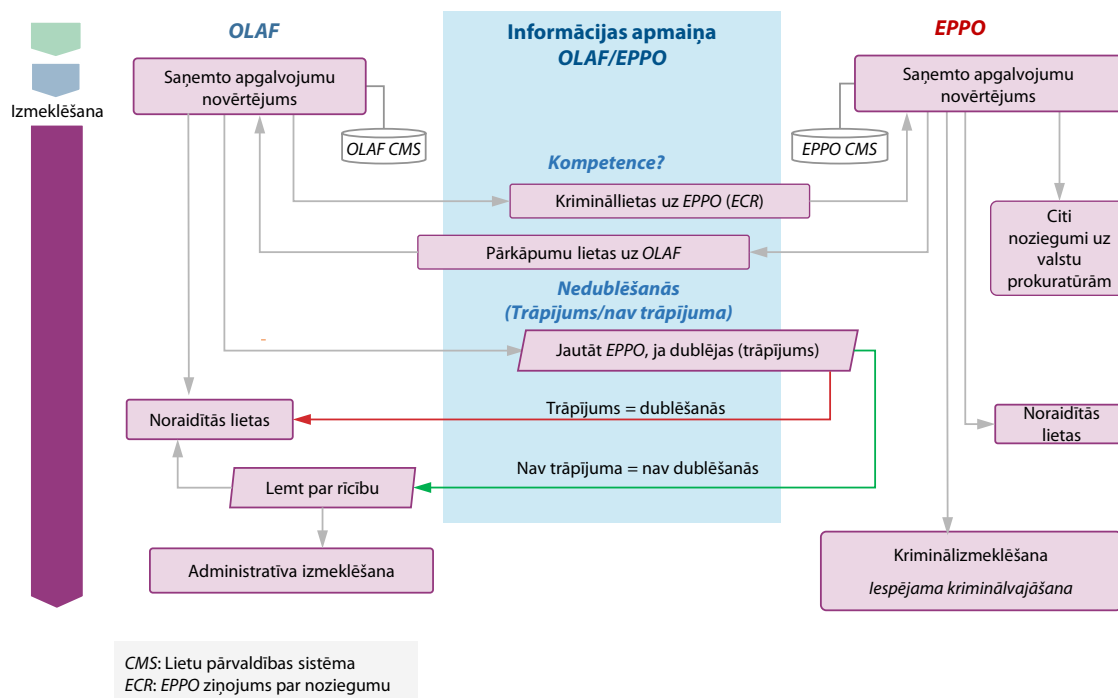
- 31** *OLAF* joprojām ir atbildīgs par ziņošanu *EPPO* par visiem krāpšanas apgalvojumiem, kas varētu ietvert noziedzīgu rīcību, attiecībā uz kuriem *EPPO* varētu īstenot savu kompetenci³⁰. Savukārt *EPPO* var sniegt *OLAF* informāciju par lietām, kurās *EPPO* izmeklēšanu neveic vai ir pārtraukusi³¹. *OLAF*³² un *EPPO* pienākums apmainīties ar informāciju ir spēkā visā izmeklēšanas posmā ikreiz, kad jauniegūti pierādījumi maina lietas klasifikāciju no administratīvās uz krimināllietu vai otrādi. Mēs pārbaudījām *OLAF* un *EPPO* ieviestās procedūras kompetences noteikšanai, ņemot vērā attiecīgās juridiskās prasības (sk. [1. attēlu](#)).

³⁰ [OLAF regula](#), 5. un 12.c pants.

³¹ [EPPO regula](#), 101. panta 4. punkts, un [OLAF regula](#), 8. panta 4. punkts.

³² [OLAF regula](#), 12.g pants.

1. attēls | Apgalvojumu izvērtēšana un EPPO un OLAF pilnvaru īstenošana

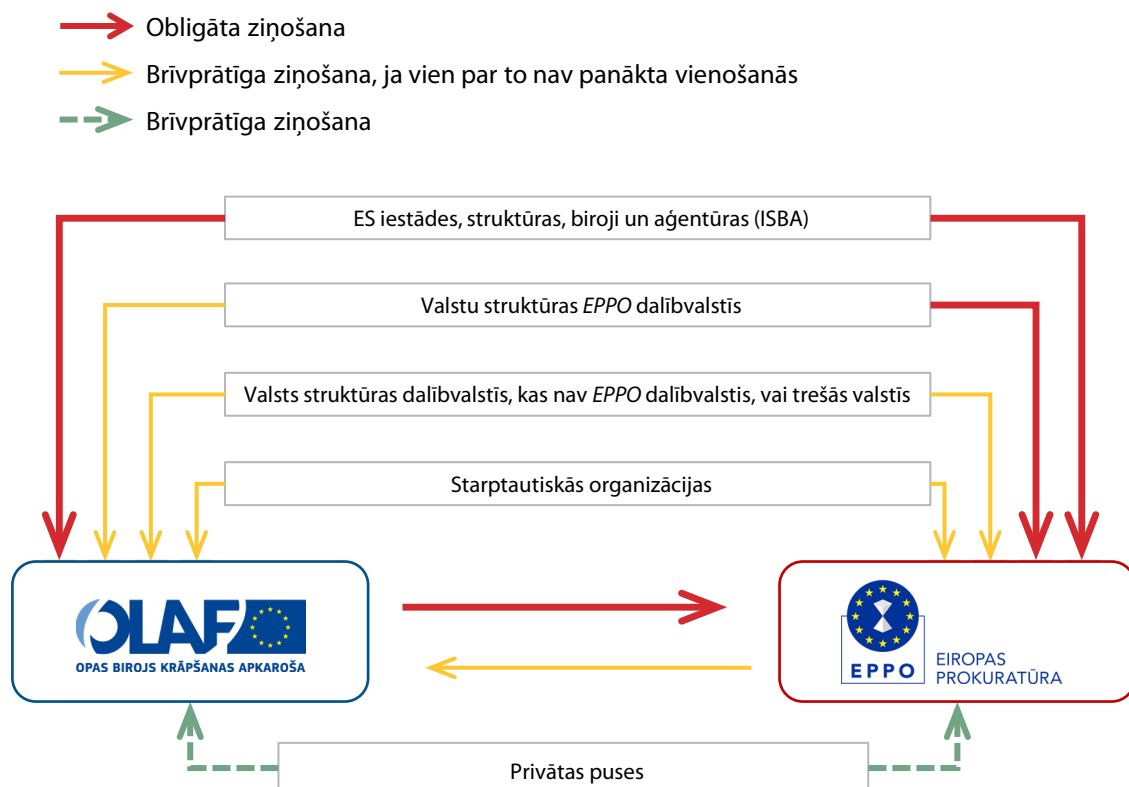

Avots: ERP.

Pienākumi ziņot par krāpšanu ir dažādi un noved pie dubultas ziņošanas

- 32** Atbildība par krāpšanas atklāšanu galvenokārt gulstas uz struktūrām, kuras ir atbildīgas par ES izdevumu un ieņēmumu iekšējās kontroles sistēmām (sk. [1. pielikuma \(4\)](#). punktu). To pienākums ziņot par aizdomām par krāpšanu atšķiras – valstu struktūrām ir juridisks pienākums ziņot EPPO, un ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām pienākas ziņot gan EPPO, gan OLAF. Citas organizācijas un privātās puses var ziņot EPPO vai OLAF, vai arī abām (sk. [2. attēlu](#)).

2. attēls | Ziņošana EPPO un OLAF par krāpšanas apgalvojumiem

* Izņēmuma kārtā OLAF var būt nolīgumi ar, piemēram, muitas dienestiem, vai arī attiecīgajos finanšu nolīgumos var būt klauzulas.

Avots: ERP, pamatojoties uz EPPO regulu, 24. pants, un OLAF regulu, 8. panta 1. punkts.

- 33** Laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam EPPO un OLAF kopā saņēmis 27000 ziņojumu par krāpšanas apgalvojumiem, un attiecībā uz EPPO šajā periodā bija skaidri vērojama augšupejoša tendence. Trešā daļa šo apgalvojumu tika atzīta par tādiem, par kuriem ir jāveic izmeklēšana, un tie tika reģistrēti EPPO un OLAF lietu pārvaldības sistēmās (CMS): 40 % reģistrējusi EPPO un 26 % – OLAF (sk. 3. tabulu).

3. tabula | EPPO un OLAF, saņemtie un reģistrētie apgalvojumi par krāpšanu, 2022.–2024. gads

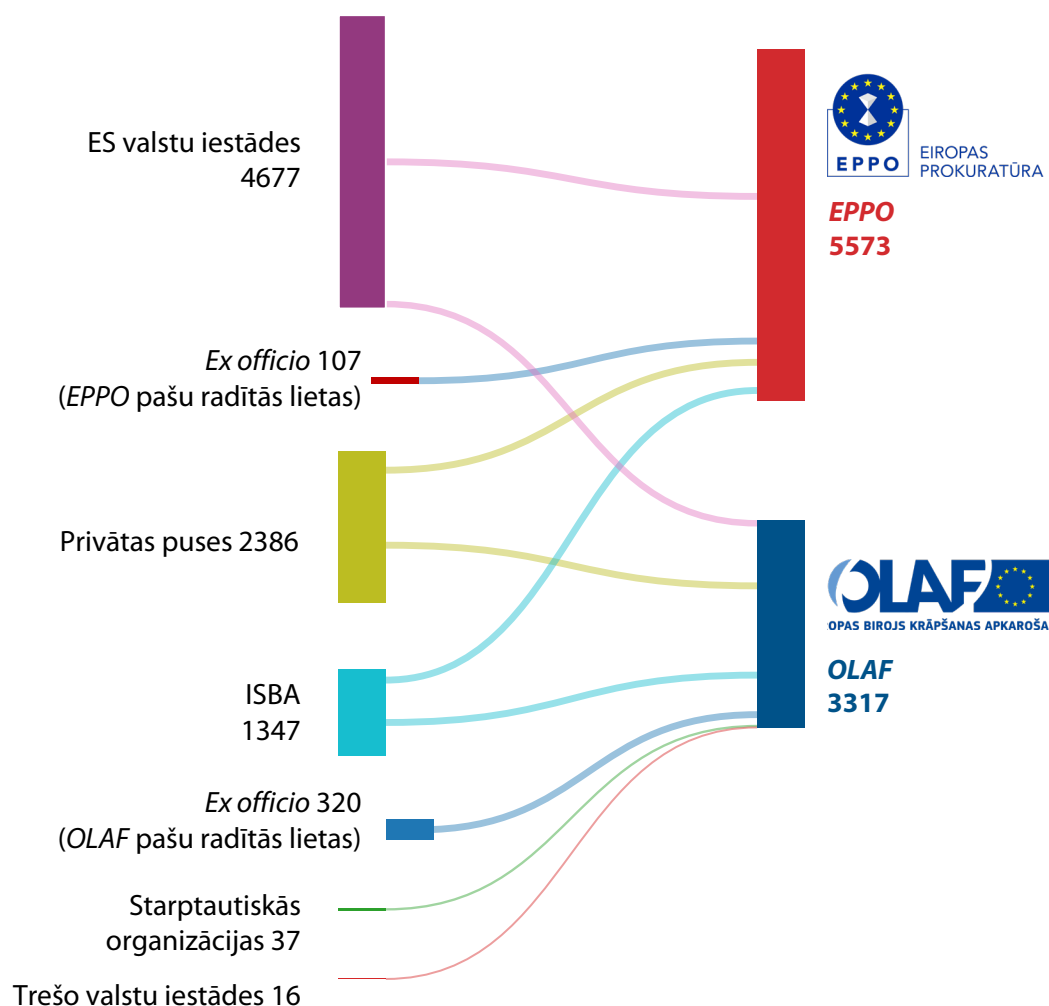
	Saņemti				Reģistrēti lietu pārvaldības sistēmā (%)
	2022	2023	2024	Kopā	
EPPO	3318	4187	6547	14 052	5465 (40 %)
OLAF	5567	3548	3844	12 959	3317 (26 %)
Kopā	8885	7735	10 391	27 011	8890 (33 %)

Avots: EPPO 2022.–2024. gada pārskati, OLAF 2022.–2023. gada pārskati, OLAF 2024. gada dati, kas sniegti tieši ERP.

- 34** Tā kā *EPPO* un *OLAF* lietu pārvaldības sistēmas nav savstarpēji saistītas un neizmanto vienotu lietas identifikatoru, nav iespējams precīzi noteikt, cik apgalvojumu par krāpšanu nonāk vienlaikus gan *EPPO*, gan *OLAF*. Šāda dubultā ziņošana nozīmē papildu darbu gan ziņotājiem – struktūras izmanto dažādas ziņošanas sistēmas –, gan arī *EPPO* un *OLAF*, kurām ir jāiegulda resursi šo apgalvojumu reģistrēšanai un novērtēšanai.
- 35** *EPPO* savā lietu pārvaldības sistēmā reģistrē visus krāpšanas apgalvojumus, kas saņemti no ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām un valstu iestādēm. Gadījumi, par kuriem ziņo privātās puses, ir pakļauti sākotnējai analīzei – to veic centrālā biroja komanda, kurā ir pieci darbinieki, un pēc tam to apstiprina Eiropas prokurors. Lietu pārvaldības sistēmā reģistrē tikai tos gadījumus, kuros saskaņā ar vērtētājiem var būt noziedzīgs saturs. Pēc tam visiem gadījumiem, kas reģistrēti *EPPO* lietu pārvaldības sistēmā, Eiropas deleģētie prokurori izvērtē noziedzīgo saturu. *OLAF* rīcībā ir četru darbinieku komanda, kas veic sākotnējo novērtējumu. Šī komanda savā lietu pārvaldības sistēmā reģistrē gadījumus, attiecībā uz kuriem tās vērtējumā ir potenciāli uzsākama izmeklēšana.

36 Analizējuši gadījumus, kas reģistrēti abās lietu pārvaldības sistēmās laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam, atklājām, ka privātās puses kopā abām struktūrām ziņojušas par 2386 gadījumiem, kas veido attiecīgi 10 % un 55 % no krāpšanas apgalvojumiem, kuri ziņoti *EPPO* un *OLAF*. Struktūras, kurām bija juridisks pienākums ziņot, nosūtījušas 6504 apgalvojumus par krāpšanu (tas neietver privāto pušu ziņoto – sk. [2. attēlu](#)). *EPPO* reģistrējusi 5004, bet *OLAF* – 1500. 91 % ziņojumu, ko saņēma *EPPO*, veidoja no valsts iestādēm saņemti ziņojumi, savukārt *OLAF* saņēma 68 % ziņojumu no ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām (sk. [3. attēlu](#)).

3. attēls | Sadalījums pēc struktūrām, kuras ziņojušas apgalvojumus par krāpšanu, 2022.–2024. gads

Avots: ERP, pamatojoties uz *EPPO* un *OLAF* sniegtajiem datiem.

- 37** *OLAF* sadarbojas ar muitas dienestiem trešās valstīs un sniedz atbalstu ES dalībvalstu muitas dienestiem gadījumos, kad rodas aizdomas par muitas tiesību aktu pārkāpumiem³³, piemēram, konstatējot nesamaksātus ievad muitas nodokļus. Veicot datu analīzes un pārbaudes uz vietas laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam *OLAF* pats konstatēja 320 iespējamus krāpšanas gadījumus saistībā ar ieņēmumiem un izdevumiem. Tajā pašā laikposmā arī *EPPO* konstatēja 107 iespējamus FIA noziegumus *ex officio*, pamatojoties uz publiski pieejamu informāciju vai agrākas izmeklēšanas darbības rezultātā.
- 38** Saskaņā ar *EPPO* apgalvoto visvairāk par iespējamajiem FIA noziegumiem tai ziņo tiesībsardzības iestādes. No *EPPO* datiem nav iespējams izsecināt, vai šādi gadījumi ir pašu iestāžu atklāti vai arī izriet no citām struktūrām saņemto apgalvojumu izvērtēšanas. Sīkāka informācija šajā ziņā veicinātu labāku izpratni par dažādu dalībnieku iesaistes pakāpi krāpšanas atklāšanā, lai kopumā uzlabotu atklāšanu.

Pašreizējā sistēma nenodrošina, ka *EPPO* izvērtē visus apgalvojumus par krāpšanu

- 39** *OLAF* ir 26 darbinieki, kas izskata tā lietu pārvaldības sistēmā reģistrētos apgalvojumus par krāpšanu. **4. tabulā** ir sniegts pārskats par 2022.–2024. gada periodā reģistrēto 3317 apgalvojumu par krāpšanu novērtējumu rezultātiem. 2024. gada beigās *OLAF* strādāja ar 135 apgalvojumiem par krāpšanu, par kuriem novērtēšanas process vēl turpinājās, un par lielāko daļu no tiem tika ziņots gada pēdējā ceturksnī.
- 40** Nododot lietu *EPPO*, *OLAF*, tāpat kā jebkurai citai ES iestādei, struktūrai, birojam, aģentūrai vai valsts iestādei, bez liekas kavēšanās ir jāiesniedz *EPPO* ziņojums par noziegumu (*ECR*)³⁴. *ECR* ir standarta veidne, ko izstrādājusi *EPPO*, lai varētu novērtēt, vai apgalvojumam ir krimināltiesisks raksturs. Tādējādi *ECR* ietver informāciju, piemēram, par nozieguma būtību, lietas faktiem, radītā vai iespējamā kaitējuma novērtējumu un visu pieejamo informāciju par cietušajiem, aizdomās turētajiem vai citām iesaistītajām personām.

³³ [Padomes Regula \(EK\) 515/97](#) par dalībvalstu pārvaldes iestāžu savstarpēju palīdzību un šo iestāžu un Komisijas sadarbību, lai nodrošinātu muitas un lauksaimniecības tiesību aktu pareizu piemērošanu.

³⁴ [OLAF regula](#), 12.c pants, un [EPPO regula](#), 24. pants.

4. tabula | OLAF – reģistrēto krāpšanas apgalvojumu novērtējums, 2022.–2024. gads

	Izvērtētie apgalvojumi		EPPO ziņojums par noziegumiem		Trāpījums/nav trāpījuma	
	Skaits	Laiks, vidēji (dienās)	Skaits	Laiks, vidēji (dienās)	Apstiprinošs	Noraidošs
Notiek vērtēšana	135	–	–	–	3	2
Pārsūtīšana uz EPPO	162	68	143	17	29	18
Noraidītās lietas	2314	57	–	–	22	40
Uzsākta administratīvā izmeklēšana	564	61	29	–	26	224
Pabeigtās lietas	197	–	2	–	5	65
Pārtrauktās lietas	11	–	9	–	1	8
Norit izmeklēšana	356	–	18	–	20	151
Sākta koordinācija vai savstarpēja palīdzība*	142	–	–	–	–	11
Kopā	3317	58	172	–	80	295

* OLAF uzskatīja, ka dalībvalstis vai citas ES struktūras varētu labāk izmeklēt šos apgalvojumus, un piedāvāja savu palīdzību.

Piezīme. – nav piemērojams

Avots: ERP, pamatojoties uz OLAF sniegtajiem datiem.

Apgalvojumu izvērtēšana un nodošana *EPPO* ir nepieciešama, jo sistēma nenodrošina, ka *EPPO* saņem visus apgalvojumus

- 41** *OLAF* novērtēja 162 apgalvojumus kā tādus, kuros iespējama noziedzīga rīcība, un nodeva tos *EPPO*. Vidēji *OLAF* bija vajadzīgas 68 dienas, lai pabeigtu šo lietu novērtēšanu, un pusei no tām bija nepieciešams ilgāks laika posms nekā regulā noteiktais maksimālais divu mēnešu termiņš³⁵. 19 gadījumos bija vajadzīgas vairāk nekā 100 dienas, lai novērtētu noziedzīgas rīcības iespējamību, un visilgākais novērtējums prasīja gandrīz deviņu mēnešus (256 dienas).
- 42** *OLAF* iesniedza 143 *ECR*. Iesniedzot *ECR*, process vidēji kļuva garāks par 17 dienām, un visilgākajā gadījumā – par 55 dienām. 14 lietās *OLAF* izmantoja procedūru “trāpījums/nav trāpījuma”, lai noteiktu, vai *EPPO* ir sākusi izmeklēšanu par tiem pašiem faktiem, nevis iesniedza *ECR*. Attiecībā uz pieciem noraidītajiem apgalvojumiem *OLAF* paziņoja *EPPO*, ka Birojs tos ir noraidījis, neizmantojot *ECR* vai veidlapu “trāpījums/nav trāpījuma”. *EPPO* nolēma veikt izmeklēšanu par tiem pašiem faktiem, par kuriem sākotnēji tika ziņots *OLAF*.

Tiesiskais regulējums neļauj *EPPO* gūt pārskatu par *OLAF* noraidītiem apgalvojumiem

- 43** *OLAF* novērtēja 2314 apgalvojumus par krāpšanu kā tādus, kas nesatur pietiekamus pierādījumus izmeklēšanas sākšanai, un tie tika noraidīti. Šādam novērtējumam vidēji bija vajadzīgas 57 dienas, kas ir mazāk nekā regulā noteiktais maksimālais divu mēnešu termiņš³⁶. Neraugoties uz to, ka šo apgalvojumu novērtējuma rezultātā tika nolemts lietas noraidīt, *OLAF* tomēr 62 gadījumos veica pārbaudi “trāpījums/nav trāpījuma”. Attiecībā uz 22 lietām *EPPO* atbildēja, ka ir saņēmusi šādu pašu apgalvojumu. Attiecībā uz pārējām 40 lietām, par kurām *EPPO* nebija informēta, *OLAF* neiesniedza *ECR*, uzskatot, ka nav aizdomu par noziedzīgu rīcību. Tādējādi *EPPO* šos apgalvojumus nevarēja redzēt.
- 44** Mēs uzskatām, ka atšķirīgās prasības ziņot par krāpšanas apgalvojumiem rada sarežģītu sistēmu, kas nenodrošina, ka *EPPO* nonāk visi apgalvojumi. Neņemot vērā tās 62 lietas, kurām piemēroja pārbaudi “trāpījums/nav trāpījuma”, saskaņā ar savu tiesisko regulējumu *OLAF* noraidīja 2252 apgalvojumus. Mēs atzīmējam, ka tikai *EPPO* ir galīgā kompetence novērtēt, vai apgalvojums ietver noziedzīgu rīcību. Nav iespējams noteikt, vai *EPPO* ziņojumus par šiem apgalvojumiem ir saņēmusi daļēji vai pilnībā, jo abas lietu pārvaldības sistēmas nav savstarpēji saistītas.

³⁵ *OLAF* regula, 12.c panta 4. punkts.

³⁶ *OLAF* regula, 12.c panta 4. punkts.

Pašreizējā sistēma “trāpījums/nav trāpījuma”, kaut arī kavē lietas izmeklēšanas sākšanu, neliedz uzsākt paralēlu lietas izmeklēšanu

- 45** OLAF novērtējumā 564 apgalvojumi atbilda nosacījumiem, lai uzsāktu tās administratīvo vai papildu izmeklēšanu. OLAF vidēji bija vajadzīga 61 diena, lai pabeigtu šo gadījumu novērtēšanas procesu, kas atbilst likumā noteiktajiem diviem mēnešiem³⁷. Pirms administratīvās izmeklēšanas sākšanas un lai neapdraudētu iespējamo EPPO veikto kriminālizmeklēšanu, OLAF kopā ar EPPO ir jāveic “trāpījums/nav trāpījuma” pārbaude (sk. [1. izcēlumu](#)), kas sarežģī procesu un paildzina to par vismaz 4 dienām. Ja EPPO veic izmeklēšanu attiecībā uz tiem pašiem faktiem, OLAF var piedāvāt veikt papildu administratīvo izmeklēšanu³⁸. EPPO lemj par to, vai pieņemt šādu priekšlikumu.
- 46** Kā minēts iepriekš, pārbaude “trāpījums/nav trāpījuma” ir paredzēta, lai novērstu paralēlo izmeklēšanu, kas var, piemēram, izrietēt no dubultas ziņošanas iespējas. 2022.–2024. gadā no 564 apgalvojumiem, par kuriem OLAF uzsāka izmeklēšanu, pārbaude “trāpījums/nav trāpījuma” netika veikta 314 gadījumos (57 %). No šiem 314 apgalvojumiem 75 (24 %) gadījumos EPPO bija nosūtījusi OLAF, kas nozīmē, ka pārbaude “trāpījums/nav trāpījuma” nebija nepieciešama. Attiecībā uz 236 citiem apgalvojumiem saskaņā ar OLAF sniegto informāciju OLAF novērtēja tos kā tādus, kas neietilpst EPPO kompetencē, vai bija noskaidrojusi no citiem avotiem, ka EPPO ir nolēmusi neīstenot savas pilnvaras. Mēs uzskatām, ka pašreizējā sistēma “trāpījums/nav trāpījuma” nesniedz pietiekamas garantijas, ka par vieniem un tiem pašiem faktiem netiek sākta paralēla izmeklēšana. Attiecībā uz atlikušajiem trim apgalvojumiem, kuri izrietējuši no paša OLAF analītiskajiem novērtējumiem, OLAF vienojās ar EPPO un sāka papildu izmeklēšanu.
- 47** Piemēram, mēs konstatējam, ka četros no 250 gadījumiem, kad tika veikta pārbaude “trāpījums/nav trāpījuma”, OLAF sāka izmeklēšanu, pirms šī pārbaude tika veikta. Šajos gadījumos OLAF veica pārbaudi “trāpījums/nav trāpījuma” vidēji vienu gadu (357 dienas) pēc izmeklēšanas sākšanas. Četros citos gadījumos OLAF nevarēja precizēt datumu, kurā veikta pārbaude “trāpījums/nav trāpījuma”, tādējādi mēs nevarējām noteikt, vai tas noticis pirms vai pēc izmeklēšanas sākšanas.

³⁷ OLAF regula, 5. panta 4. punkts.

³⁸ OLAF regula, 12.f pants.

EPPO ierobežotā informācijas apmaiņa ar OLAF samazina to papildu administratīvo pasākumu tvērumu, kuriem paredzēts aizsargāt ES budžetu

- 48** Visus *EPPO* lietu pārvaldības sistēmā reģistrētos apgalvojumus par krāpšanu izvērtē Eiropas deleģētie prokurori (EDP). Ja EDP nospriež, ka lieta nav *EPPO* kompetencē, lēmumu vēl var pārskatīt *EPPO* Pastāvīgā palāta, kas var atcelt EDP novērtējumu un nolemt, ka šās lietas izmeklēšana ir *EPPO* kompetencē³⁹. *EPPO* uzrauga tikai pārbaužu ilgumu katram atsevišķam gadījumam, bet ne faktisko laiku, ko tās 166 EDP⁴⁰ un 15 Pastāvīgās palātas veltījušas apgalvojumu izvērtēšanai.
- 49** *5. tabulā* ir sniegts pārskats par *EPPO* novērtējumiem attiecībā uz 5573 apgalvojumiem par krāpšanu, kuri reģistrēti 2022.–2024. gadā. 2024. gada beigās *EPPO* vērtējumam bija nodoti 326 (6 %) apgalvojumi. No tiem 112 (34 %) apgalvojumi tika saņemti pirms vairāk nekā trim mēnešiem. *EPPO* tobrīd pārbaudīja informāciju par 68 no šīm lietām, un pārējos 44 apgalvojumus izskatīja Pastāvīgās palātas.

³⁹ *EPPO* regula, 26. panta 3. punkts.

⁴⁰ *EPPO* 2024. gada pārskats, 81. lpp.

5. tabula | *EPPO* – kā tiek izskatīti apgalvojumi, 2022.–2024. gads

<i>EPPO</i>	2022	2023	2024	Kopā	Kopā ar dalītām lietām*
Apvienoti ar citām lietām	0	7	14	21	
Pašlaik izskatīti	1	13	312	326	
Saņemti 2024. gada 4. ceturksnī			214	214	
Saņemti līdz 2024. gada 4. ceturksnim	1	13	98	112	
Noraidītās lietas	652	637	660	1949	
<i>Nosūtīti OLAF</i>	1	29	26	56	
Sākta izmeklēšana	861	1220	1196	3277	3491
Norit izmeklēšana	320	660	905	1885	1966
Apvienoti ar citām lietām	136	195	145	476	501
Pārtrauktās lietas	247	279	139	665	722
<i>nosūtīti OLAF</i>	17	11	3	31	33
<i>nosūtīti valstu iestādēm</i>	95	146	116	357	377
Nodoti tiesā (krimināltiesvedība)	158	86	7	251	302
Kopā	1514	1877	2182	5573	

* Dalītās lietas izriet no gadījumiem, kas var būt vairāk nekā vienas izmeklētās lietas pamatā.

Avots: ERP, pamatojoties uz *EPPO* sniegtajiem datiem.

Ne visi noraidītie apgalvojumi tiek darīti zināmi *OLAF*, un tas var ierobežot administratīvo pasākumu iespējas

- 50** Savu novērtējumu rezultātā *EPPO* secināja, ka 1949 gadījumi nav tās kompetencē vai nav pienācīgi pamatoti. Tāpēc šie apgalvojumi tika noraidīti. *EPPO* nesniedza mums datus par to, cik ilgs laiks bija vajadzīgs, lai izvērtētu šos apgalvojumus. Saskaņā ar tiesību aktiem⁴¹ apgalvojumi, kas saistīti ar noziegumiem, kuri nav *EPPO* kompetencē, tiek nodoti valstu prokuratūrām – taču *EPPO* sniegtie dati neatklāj, cik noraidīto apgalvojumu tika nosūtīti valsts iestādēm.
- 51** Kopš 2023. gada oktobra *EPPO* lietu pārvaldības sistēma sāka reģistrēt lietas, kas nodotas *OLAF*. Attiecībā uz 56 apgalvojumiem, kas pārsūtīti *OLAF* laikposmā no 2023. gada oktobra līdz 2024. gada decembra beigām, no saņemšanas *EPPO* līdz nosūtīšanai *OLAF* vidēji bija

⁴¹ *EPPO* regula, 24. panta 8. punkts.

vajadzīgas 116 dienas. *EPPO* iekšējos noteikumos ir noteikts divu mēnešu termiņš nosūtīšanai *OLAF*, bet Eiropas galvenais prokurors šo termiņu var pagarināt⁴². *EPPO* mūs informēja, ka attiecībā uz šīm lietām termiņa pagarinājums ir pienācīgi apstiprināts.

- 52** Komisijai un jo īpaši *OLAF* nav pieejami visi ziņotie apgalvojumi, kurus *EPPO* neizmeklē, piemēram, tie, kas saskaņā ar *EPPO* regulu nodoti valstu prokuratūrām vai valsts administratīvajām iestādēm. *OLAF* ir atbildīgs par ES krāpšanas apkarošanas politiku, un šāda nepilnība var ierobežot *OLAF* spēju izvērtēt, cik atbilstīgi ir papildu administratīvie pasākumi, kas Komisijai jāpiemēro ar mērķi aizsargāt ES budžetu.

Informācijas trūkums par notiekošās izmeklēšanas statusu liedz *OLAF* ierosināt lietu papildu izmeklēšanu

- 53** *EPPO* nolēma sākt 3491 lietu izmeklēšanu saistībā ar 3277 apgalvojumiem par krāpšanu, kas saņemti no 2022.–2024. gadam. Mēs konstatējām, ka 88 % gadījumos izmeklēšana tika sākta 60 dienu laikā pēc sākotnējās saņemšanas, kā to prasa *EPPO* iekšējās procedūras, un 54 % gadījumos izmeklēšana tika sākta piecu dienu laikā. Attiecībā uz atlikušajiem 12 % gadījumu, kad novērtējums ilga vairāk nekā 60 dienas, tika apstiprināts termiņa pagarinājums⁴³.
- 54** Kamēr apgalvojums tiek izmeklēts, *EPPO* ir pienākums ierobežot piekļuvi informācijai par šo apgalvojumu, un tā tiek izpausta tikai, pamatojoties uz stingru vajadzību pēc informācijas. Tas ir nepieciešams, lai aizsargātu kriminālizmeklēšanas konfidencialitāti un nevainīguma prezumpcijas principu, kā arī pasargātu pierādījumus, kavējot iespējamus krāpniekus tos iznīcināt. EDP ziņā ir profesionāls spriedums par to, vai un kad jebkādu informāciju var darīt pieejamu kādai citai struktūrai, tostarp *OLAF*, lai varētu veikt iespējamu papildu izmeklēšanu.
- 55** Papildu izmeklēšana, ko veic *OLAF*, var būt efektīvs veids, kā stiprināt ES budžeta aizsardzību, iesakot pieņemt administratīvus pasākumus, piemēram, izslēgšanu no ES finansējuma (iekļaušana melnajā sarakstā) un agrīnu atklāšanu pēc iespējas agrīnākā procesa posmā – ar nosacījumu, ka *EPPO* lemj par atbilstošo brīdi, kad sniegt *OLAF* nepieciešamo informāciju, kas tam ļautu izlemtu, vai papildu izmeklēšanas sākšana būtu izmaksu ziņā lietderīga. Informācijas atklāšanas atlikšanai līdz brīdim, kad tiek pabeigta krimināllieta, piemīt kāds trūkums – var paiet vairāki gadi, līdz kriminālizmeklēšana tiek pabeigta.

⁴² *EPPO* iekšējais reglaments, 40. panta 4. un 5. punkts un 42. panta 4. punkts.

⁴³ *EPPO* iekšējais reglaments, 39. panta 5.–7. punkts.

- 56** Mēs konstatējam, ka *OLAF* sāka 67 lietu papildu izmeklēšanu attiecībā uz apgalvojumiem, kas saņemti laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam, un tās veido aptuveni 2 % lietu, kuru izmeklēšanu sāksi *EPPO*. 49 no šīm lietām sāks izmeklēt pēc *EPPO* pieprasījuma un 18 – pēc *OLAF* iniciatīvas. Līdz 2024. gada decembrim bija pabeigta papildu izmeklēšana 17 lietās, un rezultātā tika sniegti ieteikumi atgūt 42 miljonus EUR un veikt preventīvus pasākumus 240 000 EUR vērtībā. Attiecībā uz pārējo *EPPO* lietu izmeklēšanu *OLAF* rīcībā nebija informācijas, lai izvērtētu, kāda iespējamā vērtība ir tam, ka tiek ierosināta papildu izmeklēšana. Turklāt līdz 2024. gada decembrim *OLAF* bija slēdzis 47 lietu izmeklēšanu, kurās apgalvojums tika saņemts pirms 2022. gada un kuru vērtība bija 610 miljoni EUR.

Informācijas trūkums par lietu izbeigtu izmeklēšanu liedz *OLAF* sākt administratīvu izmeklēšanu

- 57** No visām *EPPO* uzsāktajām izmeklētajām lietām (izņemot 41 lietu saistībā ar PVN, kas ir dalībvalstu, nevis Komisijas/*OLAF* kompetencē), 681 lietas izmeklēšana tika vēlāk izbeigta. Informācija par izbeigtajām lietām automātiski netiek nodota *OLAF*. Mēs konstatējam, ka *EPPO* informēja *OLAF* tikai par 33 (5 %) no šīm lietām. Attiecībā uz pārējām 648 lietām (95 %) *OLAF* nebija iespējas izvērtēt, vai būtu izmaksu ziņā lietderīgi uzsākt administratīvu izmeklēšanu, kas varētu ļaut Komisijai pieņemt atbilstošus aizsardzības pasākumus.
- 58** Attiecībā uz 33 lietām, kuru izmeklēšana ir izbeigta un par kurām tai paziņoja *EPPO*, Komisija uzskatīja, ka *EPPO* sniegtā informācija nav pietiekami detalizēta, lai tās dienesti varētu veikt atbilstīgus pasākumus vai lūgt *OLAF* sākt administratīvu izmeklēšanu. Saskaņā ar spēkā esošo darba kārtību Komisijai bija iespēja pieprasīt papildu informāciju. 2024. gada novembrī *EPPO* un Komisija vienojās par jaunu ziņošanas veidni ar sīkāku informāciju par katru izbeigto lietu. Tā kā mūsu revīzijas robežtermiņš bija 2024. gada 31. decembris, šajā revīzijā mēs nevarējām novērtēt jaunās ziņošanas veidnes ietekmi.
- 59** *EPPO* nodeva valstu iestādēm 377 lietas, kurās izmeklēšana bija izbeigta, jo par novērtējumu atbildīgais EDP uzskatīja, ka valstu iestādes ir labāk spējīgas veikt nepieciešamos pasākumus. Valstu iestādēm ir pienākums ziņot *OLAF* vai Komisijai, taču Komisija nevar gūt labumu no tiešas *EPPO* informācijas, kas nozīmē, ka uzraudzības process nav pilnībā efektīvs.

Nepilnīga informācija par kriminālvajāšanai nodoto lietu skaitu neļauj Komisijai pilnībā piemērot administratīvus pasākumus

- 60** Ja tas vajadzīgs līdzekļu atgūšanas, turpmāku administratīvu pasākumu vai pārraudzības nolūkos, *EPPO* par lēmumu nodot lietu izskatīšanai tiesā informē kompetentās valsts

iestādes, ieinteresētās personas un attiecīgās ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras⁴⁴. No 302 lietām, kas nonāca tiesā, Komisija tika informēta par aptuveni divām trešdaļām (202), un nav zināms, vai attiecībā uz pārējām lietām attiecīgās administratīvās iestādes ārpus Komisijas tika pienācīgi informētas vai veica nepieciešamos administratīvos pasākumus. Nebūdam informēta par visiem šiem gadījumiem, Komisija nevar nodrošināt, ka tiek piemēroti visi vajadzīgie administratīvie pasākumi.

Komisijai nav pilnīga pārskata par summām, kuras ietekmē ES budžetu un izriet no izmeklētām krāpšanas lietām

- 61** EPPO un valstu prokuratūru veiktās kriminālizmeklēšanas un OLAF veiktās administratīvās izmeklēšanas galvenais mērķis ir aizsargāt ES finanšu intereses. To var panākt, sodot notiesātus noziedzniekus un veicot atbilstīgus administratīvus pasākumus, piemēram, līdzekļu atgūšanu, spēkā esošu līgumu apturēšanu vai izslēgšanu no turpmākā finansējuma. Mēs sagaidītu, ka Komisijai, kurai ir galīgā atbildība par ES budžeta izpildi, ir pieejams pārskats tam, kādā apmērā izmeklētajās krimināllietās un administratīvās lietās gūtie rezultāti veicina ES finanšu interešu aizsardzību. Tāpat arī mēs sagaidītu, ka Komisija veic turpmākus pasākumus saistībā ar krāpšanas lietu izmeklēšanas rezultātiem, lai nodrošinātu, ka visas summas, kas pienākas ES budžetam, tiek pienācīgi atgūtas.

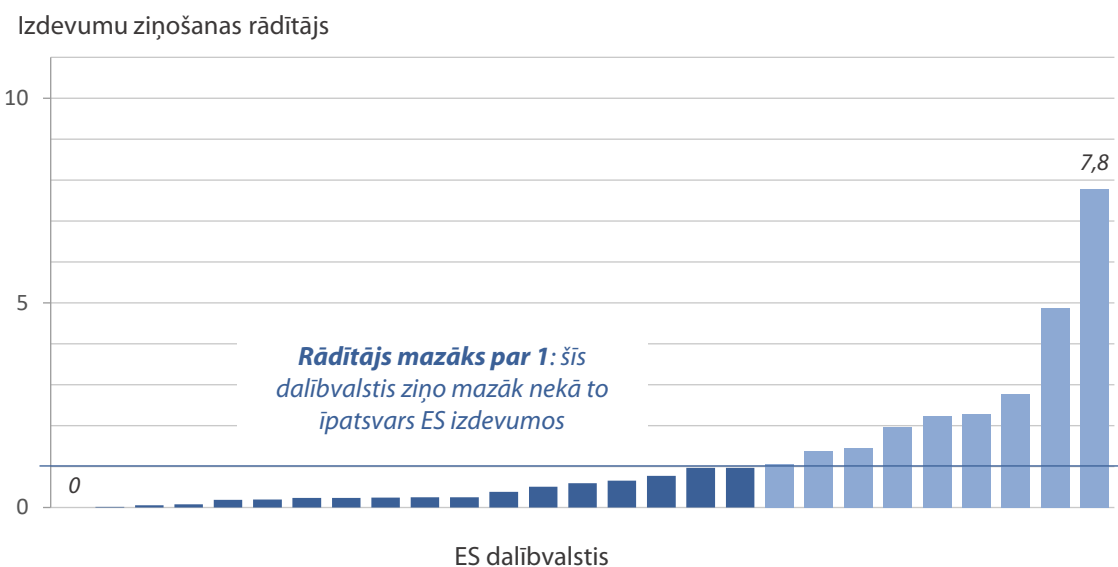
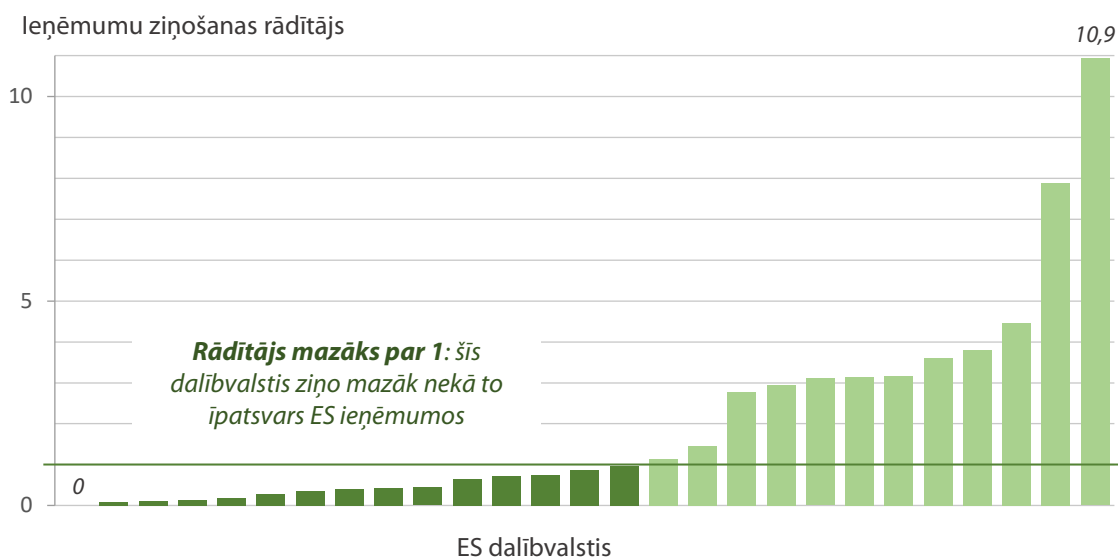
Ziņotie dati par krāpšanu liecina par atšķirībām, kuras netiek analizētas

- 62** Mēs analizējām, vai pastāv saistība starp EPPO un OLAF lietu pārvaldības sistēmās reģistrēto krāpšanas apgalvojumu skaitu, ko bija iesniegušas dalībvalstu struktūras, un to atbildībā esošo ES budžeta summu.
- 63** Gan attiecībā uz ES budžeta ieņēmumiem, gan izdevumiem mēs aprēķinājām katras dalībvalsts “ziņošanas rādītāju”, konkrēti, dalībvalsts daļu no kopējiem ieņēmumiem (tradicionālie pašu resursi (TPR), kam pieskaita pievienotās vērtības nodokļa (PVN) iemaksas) vai dalībvalsts daļu no kopējiem tās pārvaldībā esošiem izdevumiem salīdzinājām ar dalībvalsts daļu no visiem krāpšanas apgalvojumiem, ko valstu iestādes un ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras nosūtījušas gan EPPO, gan OLAF. Ziņošanas rādītājs, kas pārsniedz 1, liecina, ka apgalvojumi attiecīgajā dalībvalstī proporcionāli pārsniedz ieņēmumus vai izdevumus, par kuriem tā ir atbildīga. **4. attēlā** redzams, ka

⁴⁴ EPPO regula, 36. panta 6. punkts.

ziņošanas rādītāji ievērojami atšķiras, un dažas dalībvalstis ziņo daudz vairāk apgalvojumus par krāpšanu, nekā gaidīts no to ieņēmumu un izdevumu apjoma, par kuriem tās ir atbildīgas. Komisija nav analizējusi šīs atšķirības, noskaidrojot, piemēram, vai tās varētu būt saistītas ar nepilnībām atklāšanā vai veiksmīgiem preventīviem pasākumiem.

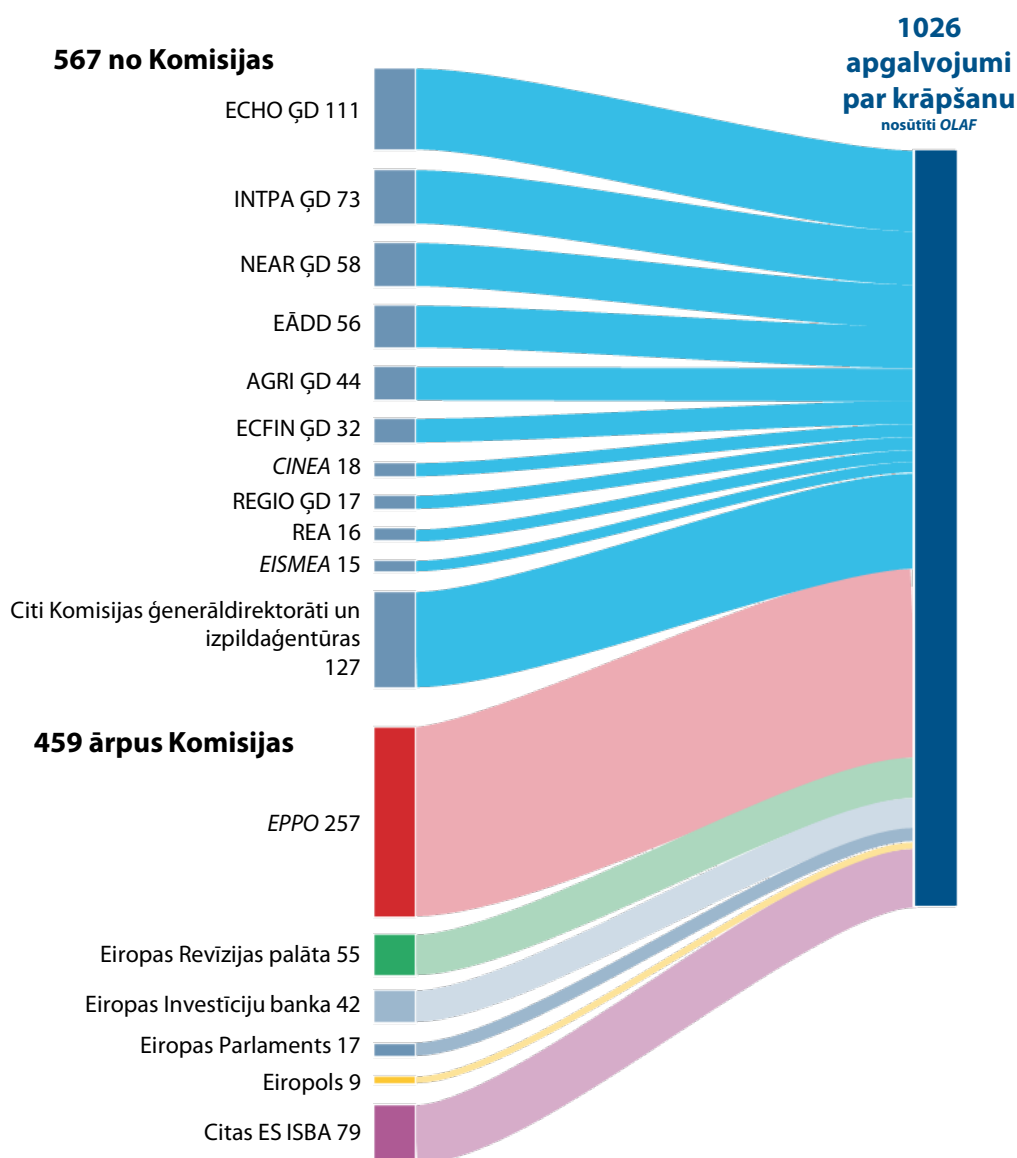
4. attēls | 2022.–2024. gads: apgalvojumu ziņošanas rādītājs saistībā ar ES ieņēmumiem un izdevumiem pa dalībvalstīm

Avots: ERP, pamatojoties uz EPPO un OLAF sniegtajiem datiem par reģistrētajiem apgalvojumiem un Komisijas sniegtajiem datiem par [ES izdevumiem un ieņēmumiem](#).

- 64** ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām ir juridisks pienākums ziņot par krāpšanas apgalvojumiem gan *EPPO*, gan *OLAF* (sk. 32. punktu). Laikā no 2022. līdz 2024. gadam *OLAF* no dažādiem Komisijas dienestiem saņēma ziņas par 567 šādiem apgalvojumiem. Šajā laikposmā *OLAF* saņēma arī ziņojumus par 459 krāpšanas apgalvojumiem no ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām ārpus Komisijas, turklāt to vidū *EPPO*, Eiropas Investīciju bankas (EIB) un ERP ziņotie gadījumi kopā veidoja vairāk nekā 77 % (sk. 5. attēlu).

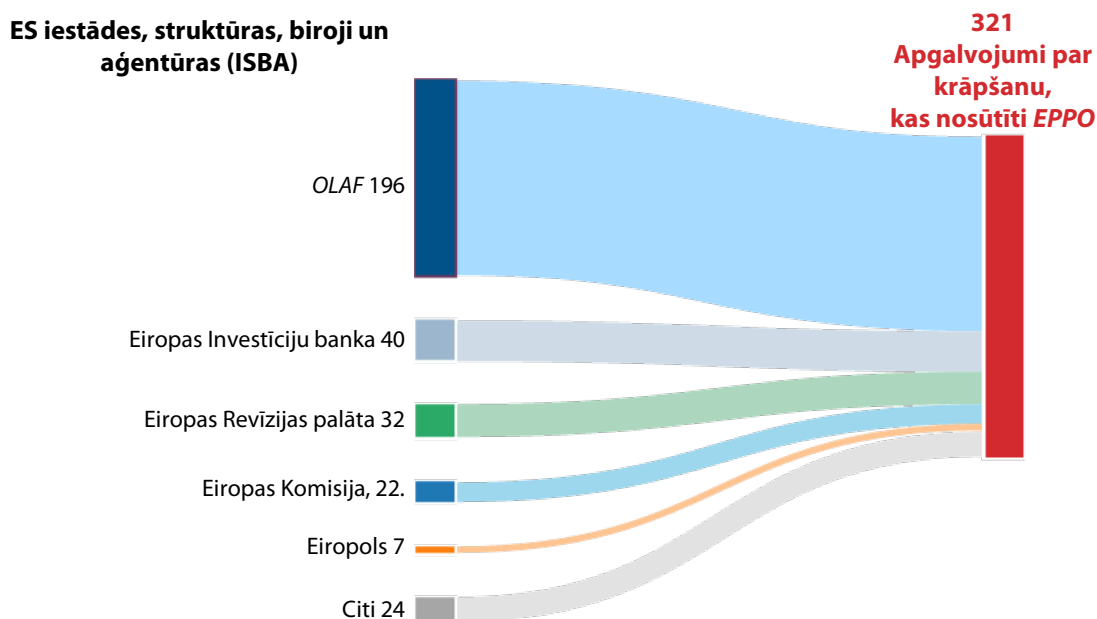
5. attēls | 2022.–2024. gads: krāpšanas apgalvojumi, ko Komisija un aģentūras, kā arī ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras ārpus Komisijas nosūtījušas *OLAF*

Avots: ERP, pamatojoties uz *OLAF* sniegtajiem datiem.

- 65** Laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras nodeva *EPPO* 321 apgalvojumus par krāpšanu. Visvairāk ziņojumu tika saņemts no *OLAF* (196 apgalvojumi), kam sekoja EIB un ERP (sk. [6. attēlu](#)).

6. attēls | 2022.–2024. gads: apgalvojumi par krāpšanu, kurus ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras ziņojušas *EPPO*

Avots: ERP, pamatojoties uz *EPPO* sniegtajiem datiem.

- 66** Komisija nav analizējusi, kāpēc *OLAF* saņem aptuveni trīs reizes vairāk ziņojumu no ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām nekā *EPPO*. To daļēji varētu izskaidrot ar to, ka ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras, kurām ir pienākums bez liekas kavēšanās tieši nosūtīt *EPPO* apgalvojumus par FIA noziegumiem⁴⁵, var arī pieprasīt *OLAF* veikt sākotnējo novērtējumu par to apgalvojumiem par krāpšanu⁴⁶. Cits iespējamais izskaidrojums varētu būt tāds, ka *OLAF* tiek nosūtīti krāpšanas apgalvojumi, kas attiecas uz dalībvalstīm, kuras nav *EPPO* dalībvalstis, vai ES iestāžu iekšējiem jautājumiem, piemēram, darbinieku izdarītiem krimināltiesiski nesodāmiem pārkāpumiem. Tomēr, lai gan šie iespējamie skaidrojumi var būt par iemeslu zināmām atšķirībām starp ES iestāžu, struktūru, biroju un aģentūru ziņojumiem abām struktūrām, šo atšķirību apmērs joprojām ir ievērojams.

⁴⁵ *EPPO* regula, 24. panta 1. punkts.

⁴⁶ *OLAF* regula, 12.c panta 6. punkts, un *EPPO* regula, 51. apsvērums.

Dati par *EPPO* un *OLAF* izmeklēto lietu rezultātiem nav salīdzināmi

- 67** *EPPO* kriminālizmeklēšanas mērķis ir sodīt noziedzniekus; tas var ietvert arī noziedzīgi iegūtu līdzekļu atgūšanu. Izmeklēšanas laikā *EPPO* var apzināt aktīvus, kas iesaldējami, lai nodrošinātu zaudējumu atlīdzināšanu, ja tas ļauj panākt notiesājošu spriedumu. Šādos gadījumos un ja valsts tiesas ir noteikušas zaudējumu apmēru, dalībvalstu iestādes ir atbildīgas par noziedzīgi iegūtu līdzekļu atgūšanu. Šie līdzekļi parasti ir saistīti ar kopējiem zaudējumiem, kas nodarīti noziedzīgās darbības rezultātā, tostarp ar summām, kas pienākas valsts vai ES budžetam, un, iespējams, citiem noziegumā cietušajiem. Iesaldētie un visi pārējie aktīvi ir jākonfiscē un jāmonetizē. *EPPO* ir jāinformē lietā cietušie neatkarīgi no tā, vai tie ir valstu iestādes vai ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras. Šīs iestādes jebkurā laikā var veikt attiecīgus administratīvus pasākumus, ja vien tie netraucē kriminālprocesa norisi⁴⁷.
- 68** *OLAF* izmeklēšanas iznākums ir ieteikumi ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām un valstu iestādēm (piemēram, muitai vai ES līdzekļu pārvaldības iestādēm). Šie ieteikumi ir vērsti uz to, lai ierosinātu pasākumus ES budžeta aizsardzībai pret agrākiem vai turpmākiem pārkāpumiem, piemēram, noteikt ES budžetā atgūstamās summas, izslēgt no ES finansējuma, veikt agrīnu atklāšanu, apturēt maksājumus par spēkā esošiem līgumiem par ES izdevumiem vai ierosināt pasākumus muitas dienestiem gadījumos, kad ir apdraudēti ES ieņēmumi. *OLAF* nav pilnvarots pats veikt šos pasākumus. *OLAF* ieteikumu īstenošana ir to struktūru ziņā, kuras ir atbildīgas par ES izdevumu pārvaldību⁴⁸. Attiecībā uz ieņēmumiem *OLAF* ieteikumi ir adresēti dalībvalstīm, un Komisijas uzdevums ir nodrošināt to īstenošanu.
- 69** *6. tabulā* ir norādīti *EPPO* un *OLAF* izmeklēšanas iznākumi 2024. gada 31. decembrī saistībā ar lietām, kas reģistrētas laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam. *EPPO* un *OLAF* sasniegtie rezultāti nav tieši salīdzināmi: visi ieteikumi, kas izriet no *OLAF* izmeklētajām lietām, tieši attiecas uz ES budžetu, savukārt *EPPO* gadījumā attiecīgās summas ir saistītas arī ar valstu budžetiem un citiem cietušajiem. Tas nozīmē, ka ir grūti iegūt konsolidētu pārskatu par summām, kas ietekmē ES budžetu *EPPO* un *OLAF* izmeklēto lietu iznākumā.

⁴⁷ [FIA direktīva](#), 13. pants apvienojumā ar pienākumiem, kas noteikti [ES Finanšu regulā](#) un piemērojamajos nozaru tiesību aktos.

⁴⁸ [ES Finanšu regula](#), 98. un 100. pants.

6. tabula | *EPPO* un *OLAF* kriminālizmeklēšanas un administratīvās izmeklēšanas iznākumi saistībā ar reģistrētajiem apgalvojumiem, 2022.–2024. gads

EPPO izmeklētās krimināllietas		
Visi cietušie kopā		
To izmeklēšanu skaits, kurām atļauta aktīvu iesaldēšana	347	
ar galīgajiem tiesas rīkojumiem	32*	
	Piešķirts	Izpildītie
To aktīvu iesaldēšanas rīkojumu vērtība, kuru iesaldēšanu atļāvusi EPPO (miljonos EUR)	3007,4	764,1*
Valstu tiesu izdoto galīgo atgūšanas rīkojumu vērtība (miljonos EUR)	231,7*	
OLAF izmeklētās administratīvās lietas		
Tikai ES budžets		
Izmeklētās lietas ar ierosinātiem ieteikumiem	163	
ar īstenotajiem finanšu ieteikumiem (atgūšana)	16	
Izmeklētās lietas pēc ierosinātā ieteikuma veida:		
Finanšu ieteikumi	90	
Aizsardzības pasākumi	78	
Administratīvi ieteikumi (melns saraksts**)	26	
Tiesiska rakstura ieteikumi	16	
	Ierosinātie	Īstenotie
Līdzekļi, kurus ieteikts atgūt (miljonos EUR)	615,3	23,1
Līdzekļi, kuru zudumu ieteikts aizkavēt (miljonos EUR)	52,4	9,7

* Ietver tikai 2024. gadā izdotos galīgos tiesas rīkojumus par lietām, kuru izmeklēšana uzsākta 2022.–2024. gadā. Tikai 2024. gadā *EPPO* varēja piešķirt nepieciešamos resursus, lai vāktu un reģistrētu šo informāciju, ko sagatavojušas valstu tiesu iestādes.

** Izslēgšana saskaņā ar agrīnas atklāšanas un izslēgšanas sistēmu.

Avots: ERP, pamatojoties uz *EPPO* un *OLAF* sniegtajiem datiem.

- 70** Laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam 347 izmeklēto lietu ietvaros *EPPO* (tieši vai ar tiesas rīkojumu) iesaldēja aktīvus 3 miljardu EUR vērtībā. 2024. gadā 32 no šīm izmeklētajām lietām bija pieņemts galīgais tiesas lēmums. Visās šajās lietās kopā tiesa apstiprināja zaudējumus 232 miljonu EUR apmērā un uzdeva valsts iestādēm atgūt šos noziedzīgi iegūtos līdzekļus, tostarp arī konfiscējot iesaldētos aktīvus. Citās lietās 2022. un 2023. gadā tika pieņemts tiesas lēmums, bet *EPPO* rīcībā nav datu par zaudējumiem, kādus tiesas apstiprinājušas šajās lietās. Summa 232 miljonu EUR apmērā atspoguļo kopējos zaudējumus, kas radušies noziegumu rezultātā, nevis tikai elementu, kas ietekmē ES budžetu. Turklāt atmaksāt var tikai pēc tam, kad konfiscētie aktīvi ir konvertēti naudā. Komisija nav saņēmusi informāciju, kas ļautu pārraudzīt, cik lielā mērā valstu tiesu izdotie galīgie atgūšanas rīkojumi 232 miljonu EUR apmērā attiecas uz ES budžetu. Komisija mūs informēja, ka 2024. gada novembrī sākusi ieviest *EPPO* pārskata mehānismu, kas paredzēts, lai uzraudzītu *EPPO* paziņoto izmeklēto lietu iznākumu. Laiks rādīs, kādi būs šī jaunā mehānisma rezultāti.
- 71** Salīdzinājumam – pamatojoties uz savu administratīvo tiesisko regulējumu, *OLAF* 90 izmeklēto lietu rezultātā sniedza ieteikumus ar finansiālām sekām, proti, ieteica atgūt 615 miljonus EUR un piemērot preventīvus pasākumus vēl 52 miljonu EUR apmērā. Līdz 2024. gada beigām attiecīgie kredītrīkotāji bija īstenojuši sešpadsmit no šiem ieteikumiem. Rezultātā tika atgūti 23 miljoni EUR, un piemēroti preventīvie pasākumi visu 10 miljonu EUR apmērā. Abas šīs summas ir tieši saistītas ar ES budžetu.

Komisijai trūkst pilnīgas informācijas par summām, kas ietekmē ES budžetu un izriet no valstu tiesu lēmumiem

- 72** *EPPO* un *OLAF* pašas nav atbildīgas par ES līdzekļu atgūšanu. Komisijai, kurai ir galīgā atbildība par ES budžeta izpildi, ir jānodrošina, ka attiecīgās valsts vai ES iestādes nekavējoties atgūst visas pienākošās summas⁴⁹ neatkarīgi no tā, vai atgūšana notiek kriminālprocesa vai administratīvā procesa rezultātā. Lai to nodrošinātu, tai ir jāapzina summas, kuras ES budžetā jāatgūst.
- 73** Lai gan *OLAF* uzrauga savu ieteikumu īstenošanu, Komisija ieviesa *EPPO* pārskata mehānismu tikai 2024. gada novembrī, aptverot lietas, kas saistītas ar ES izdevumiem un TPR ieņēmumiem. Attiecībā uz PVN *EPPO* 2025. gada janvārī sniedza Komisijai informāciju par visām izmeklētajām lietām, kuru rezultātā celta apsūdzība laikposmā no 2021. gada jūnija līdz 2024. gada decembrim.

⁴⁹ ES Finanšu regula, 98. un 100. pants.

- 74** Attiecībā uz *OLAF* ieteikumiem – reaģējot uz mūsu ziņojumu par krāpšanas riskiem ES izdevumos⁵⁰, *OLAF* izveidoja pēcpārbaudes mehānismu, lai uzraudzītu Komisijas kredītrīkotāju noteiktās galīgās atgūtās summas. *OLAF* sniegtie dati liecina, ka laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam tika atgūti 4,5 miljardi EUR (tostarp 3,4 miljardi EUR vienā lietā) un tā ieteikumu rezultātā tika piemēroti preventīvi pasākumi 0,8 miljardu EUR apmērā. Šie līdzekļi ir atgūti, *OLAF* izmeklējot apgalvojumus, kuri reģistrēti laikposmā no 2008. līdz 2024. gadam, un tas izskaidro, kāpēc atgūtā summa bija vairāk nekā piecas reizes lielāka par **6. tabulā** norādīto.
- 75** Attiecībā uz *EPPO* izmeklētajām lietām – dalībvalstis patur summas, kas saistītas ar krāpšanu PVN jomā un atgūtas saskaņā ar krimināltiesas lēmumiem. ES ieņēmumu iekasēšanas sistēmā tam būtu jāietekmē dalībvalstu PVN bāzes, ko izmanto, lai aprēķinātu to ikgadējās PVN pašu resursu iemaksas. Šajā nolūkā dalībvalstis paziņo Komisijai savu PVN bāzi par konkrēto gadu, un Komisija veic regulāras pārbaudes, lai pārlicinātos par dalībvalstu sniegto datu pareizību. Tomēr mūsu revīzijas laikā Komisijai nebija informācijas par šīm PVN lietām, un tāpēc trūka konkrēta mehānisma, ar kuru uzraudzīt, vai tiesu uzdotā līdzekļu atgūšana ir iekļauta attiecīgās dalībvalsts PVN bāzē.
- 76** *EPPO* izmeklēšana par TPR un ES izdevumiem var panākt to, ka valstu tiesas izdod rīkojumu atgūt līdzekļus. Lai šo atgūšanu uzraudzītu, Komisijai ir jābūt informētai par šādu lietu esamību vēlākais tad, kad izmeklētā lieta tiek iesniegta tiesā. Mēs konstatējām, ka attiecībā uz lietām, kuru izmeklēšanu *EPPO* uzsāka laikposmā no 2022. līdz 2024. gadam, Komisija tika informēta par 202 no 302 tiesā nonākušajām izmeklētajām lietām (sk. arī **60.** punktu). Komisija 2024. gada novembrī sāka ieviest mehānismu ar nolūku uzraudzīt, cik lielā mērā minētās summas ietekmē ES budžetu (sk. **70.** punktu). Saistībā ar atlikušajām 100 lietām – informācijas trūkums attiecībā uz *EPPO* lietām, kas iesniegtas tiesā, liedz Komisijai noteikt, vai jebkura no šīm summām ietekmēs ES budžetu.

⁵⁰ Īpašais ziņojums 01/2019 "Cīņa pret krāpšanu ES līdzekļu izlietojuma jomā: ir jārīkojas".

Šo ziņojumu 2025. gada 11. un 18. novembra sēdē Luksemburgā pieņēma V apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Jan Gregor*.

Revīzijas palātas vārdā —

Tony Murphy

priekšsēdētājs

Pielikumi

I pielikums. – Par revīziju

Definīcijas

- 1) Krāpšana¹ (kā noziegums) parasti nozīmē jebkuru tīšu darbību vai bezdarbību, kas paredzēta citu maldināšanai, kā rezultātā cietušajam ir radušies zaudējumi un pārkāpuma izdarītājs gūst labumu. Krāpšanas piemērs – dotācijas saņēmējs apzināti cenšas maldināt finansējuma sniedzēju, lai pieprasītu segt nepamatoti lielus izdevumus.
- 2) Pārkāpums² ir plašāks jēdziens par krāpšanu. Tas ir tiesību aktu pārkāpums, kas kaitē vai varētu kaitēt ES budžetam. Ja šāds tiesību aktu pārkāpums ir izdarīts ar nodomu, tad tā ir krāpšana. Tādējādi krāpšanu no citiem pārkāpumiem atšķir ļaunprātīgs nodoms no pārkāpuma izdarītāja puses.

Konteksts

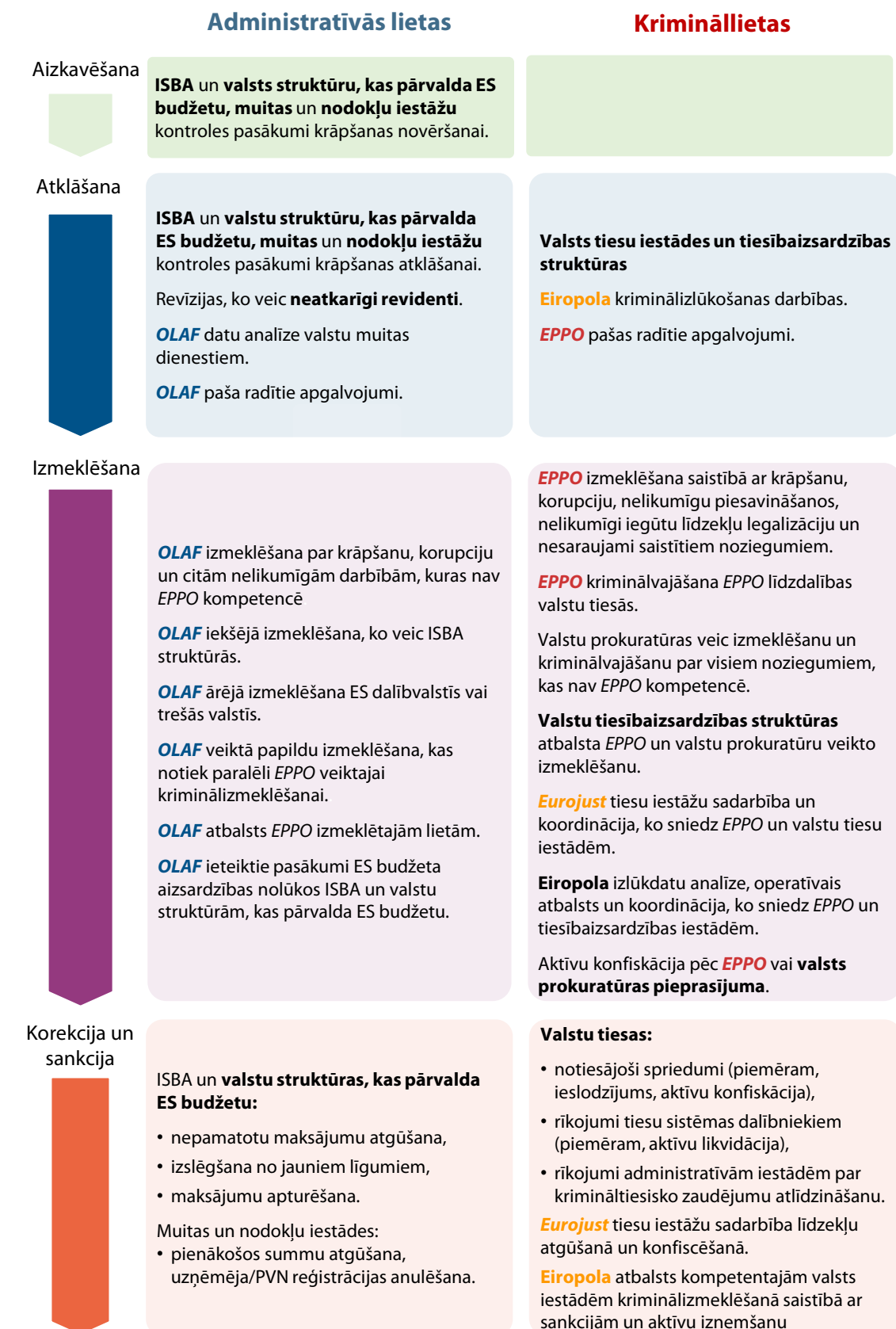
- 3) ES krāpšanas apkarošanas arhitektūra paredz divus atsevišķus rīcības virzienus krāpšanas apkarošanai: *EPPO* veikta kriminālizmeklēšana un par budžetu atbildīgās iestādes (piemēram, Komisijas) veikta administratīva darbība. Komisija var gūt labumu arī no *OLAF* veiktās administratīvās izmeklēšanas. **1. attēlā** ir sniegts pārskats par šo pienākumu pildīšanu, kā arī par citu struktūru uzdevumiem, kuras piedalās cīņā pret krāpšanu.

¹ Juridiskā definīcija [FIA direktīvā](#), 3. pants.

² FIA Regula ([Padomes Regula \(EK, Euratom\) Nr. 2988/95](#)), 1. panta 2. punkts.

- 4) Par krāpšanas nepieļaušanu, atklāšanu un novēršanu galvenokārt atbildīgas ir dalībvalstu struktūras, kas pārvalda ES izdevumus vai ieņēmumus, kā arī attiecīgās ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras. Komisijā par to ir atbildīgas struktūrvienības, kas īsteno ES budžeta izdevumus (ģenerāldirektorāti (ĢD) un izpildaģentūras, kuras izmanto tiešu vai netiešu pārvaldību) un ieņēmumus (galvenokārt Budžeta ģenerāldirektorāts). Valstu līmenī tiesībaizsardzības un citām tiesu iestādēm ir jāziņo *EPPO* par iespējamiem noziegumiem pret ES finanšu interesēm. Rodoties aizdomām par krāpšanu, par to pienāktos ziņot arī neatkarīgiem revidentiem valsts vai ES līmenī, un – brīvprātīgā kārtā – privātpersonām (tostarp trauksmes cēlējiem).

1. attēls | ES krāpšanas apkarošanas arhitektūra

Avots: ERP.

Revīzijas tvērums un pieeja

- 5) Mūsu revīzija aptvēra *EPPO*, *OLAF*, *Eurojust* un Eiropolu, kā arī Komisijas visaptverošo lomu laikposmā no 2022. gada 1. janvāra līdz 2024. gada 31. decembrim. Tas palīdzēs Komisijai pārskatīt ES krāpšanas apkarošanas struktūru, kā izklāstīts tās 2025. gada jūlija [baltajā grāmatā](#).
- 6) Mēs vērtējam
 - četru ES struktūru pilnvaras attiecībā uz to uzdevumu un pienākumu skaidrību un kopējo tvērumu krāpšanas izmeklēšanā, kā arī atbalstu, ko *OLAF*, *Eurojust* un Eiropols sniedz *EPPO* izmeklēšanas cikla laikā;
 - procedūras, kā tiek izskatīti apgalvojumi par krāpšanu, jo īpaši to, vai *OLAF* un *EPPO*, izvērtējot apgalvojumus, izvairās no dublēšanās un neefektivitātes un vai tiek nodrošināta regulāra informācijas plūsma starp abām struktūrām;
 - mehānismus, ko Komisija izmanto, lai pārraudzītu krāpšanas atklāšanas darbības un uzraudzītu kriminālizmeklēšanas un administratīvās izmeklēšanas iznākumus, nodrošinātu pienācīgu kompensāciju no ES budžeta un sagatavotu gada ziņojumus par ES finanšu interešu aizsardzību.
- 7) Mēs analizējam tiesisko regulējumu, nosakot dažādu struktūru uzdevumus un pienākumus (tostarp noteikumus, darba procesu un citus svarīgus ziņojumus un dokumentus), un intervējam attiecīgo struktūru darbiniekus. Mums netika piešķirta piekļuve ne *OLAF*, ne *EPPO* lietu pārvaldības sistēmām, un tas ierobežoja mūsu spēju analizēt datus. Tā vietā mēs apkopojām vairākus detalizētus ziņojumus, ko sniedza abas struktūras, lai iegūtu pēc iespējas vairāk informācijas par krāpšanas apgalvojumu dzīves ciklu, nonākot izmeklēšanas stadijā un sasniedzot (galīgo) iznākumu.

Abreviatūras

AGRI ĢD: Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorāts

CINEA: Eiropas Klimata, infrastruktūras un vides izpildaģentūra

CMS: lietu pārvaldības sistēma

ĒADD: Eiropas Ārējās darbības dienests

ECFIN ĢD: Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektorāts

ECHO ĢD: Eiropas Civilās aizsardzības un humānās palīdzības operāciju ģenerāldirektorāts

ECR EPPO ziņojums par noziegumiem

EDP: Eiropas deleģētie prokurori

Eiropols: Eiropas Savienības Aģentūra tiesībaizsardzības sadarbībai

EISMEA: Eiropas Inovācijas padomes un MVU izpildaģentūra

EPPO: Eiropas Prokuratūra

Eurojust: Eiropas Savienības Aģentūra tiesu iestāžu sadarbībai krimināllietās

FIA: Eiropas Savienības finanšu interešu aizsardzība

HOME ĢD: Migrācijas un iekšlietu ģenerāldirektorāts

INTPA ĢD: Starptautisko partnerību ģenerāldirektorāts

ISBA: ES iestādes, struktūras, biroji un aģentūras

JUST ĢD: Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts

NEAR ĢD: Kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu ģenerāldirektorāts

OLAF: Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai

PVN: pievienotās vērtības nodoklis

REA: Eiropas Pētniecības izpildaģentūra

REGIO ĢD: Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ģenerāldirektorāts

TPR: tradicionālie pašu resursi

Glosārijs

Administratīva izmeklēšana: procedūra, ko [izmanto] administratīva iestāde, piemēram, OLAF, lai noteiktu, vai darbības, kas tai darītas zināmas, ir nelikumīgas. Tas neizslēdz kriminālizmeklēšanu.

Administratīvs ieteikums: OLAF ieteikums struktūrām, kas pārvalda ES līdzekļus, veikt administratīvus pasākumus, lai aizkavētu pārkāpumu turpināšanos.

Aktīvu iesaldēšana: ar valsts tiesas rīkojumu – aizdomās turētās personas īpašuma pagaidu apķīlāšana kā garantija, lai segtu jebkādu zaudējumu, par kuriem var tikt panākta galīgā vienošanās.

Aktīvu konfiskācija: ar valsts tiesas rīkojumu – noziedzīgās personas līdzekļu, tostarp iepriekš iesaldēto līdzekļu, galīgu izņemšanu un rīcību ar to, lai izmaksātu kompensāciju noziedzīgā nodarījumā cietušajiem.

Apsūdzība: prokurora lēmums apsūdzēt personu nozieguma izdarīšanā.

Atgūšanas rīkojums: prasība atgūt līdzekļus, ko skāris pārkāpums vai krāpšana – vai nu tiesiska rakstura (izdod tiesa), vai administratīva prasība (ko izdevusi struktūra, kas pārvalda ES budžetu).

Disciplinārais ieteikums: OLAF ieteikums ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām piemērot darbiniekiem sankcijas vai tos citādi ierobežot, atturot pastrādāt turpmākus pārkāpumus pret ES finanšu interesēm.

FIA direktīva: ES direktīva par cīņu pret krāpšanu, kas apdraud ES finanšu intereses, izmantojot krimināltiesības

Finanšu ieteikums: OLAF ieteikums ES iestādēm, struktūrām, birojiem un aģentūrām vai valsts struktūrām, norādot līdzekļu summas, kas atzītas par neatbilstīgām vai ko skārusi krāpšana, nolūkā sagatavot administratīvus līdzekļu atgūšanas rīkojumus. Tie var ietvert arī preventīvus pasākumus, piemēram, ierosināt summas, kas saistītas ar maksājumu apturēšanu spēkā esošajos līgumos.

Kriminālizmeklēšana: kriminālizmeklēšanas struktūras (EPPO vai cita prokurora) darbība, kuras mērķis ir iegūt pierādījumus par noziedzīgu rīcību un tādējādi saukt noziedzniekus pie atbildības.

Notiesājošs spriedums: tiesas spriedums, kurā apsūdzētais tiek atzīts par vainīgu nozieguma izdarīšanā.

Papildu izmeklēšana: administratīvā izmeklēšana, ko *OLAF* veic vienlaikus ar *EPPO* veikto kriminālizmeklēšanu.

Piesardzības pasākums: *OLAF* ierosināta rīcība pēc administratīvas izmeklēšanas, lai novērstu tādu darbību turpināšanu, kas kaitē ES finanšu interesēm, un/vai aizsargātu pierādījumus par pagātnes pārkāpumiem.

Saukšana pie atbildības: prokurora oficiāls paziņojums par iespējamo noziedzīgu nodarījumu, saskaņā ar kuru prokurors ierosina apsūdzību tiesā.

Tiesiska rakstura ieteikums: *OLAF* ieteikums valstu tiesu iestādēm veikt turpmākus pasākumus, ja izmeklēšanā tiek atklātas iespējamās aizdomas par FIA vai citiem noziegumiem.

Trāpījums/nav trāpījuma: *OLAF* veikta administratīva pārbaude, lai apstiprinātu, vai *EPPO* ir saņēmusi tādu pašu apgalvojumu par krāpšanu.

Komisijas atbildes

<https://www.eca.europa.eu/lv/publications/sr-2025-26>

Laika grafiks

<https://www.eca.europa.eu/lv/publications/sr-2025-26>

Revīzijas darba grupa

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti, revidējot ES politiku un programmas vai ar pārvaldību saistītus jautājumus konkrētās budžeta jomās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, proti, tiek ņemti vērā riski, kam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica V apakšpalāta, kura revidē Savienības finansēšanu un pārvaldību un kuru vada ERP loceklis *Jan Gregor*. Revīziju vadīja ERP locekle *Katarína Kaszasová*, un to atbalstīja locekles biroja vadītājs *James Verity* un biroja atašējs *Iveta Turčanová*, atbildīgie vadītāji *Bogna Kuczynska* un *Alberto Gasperoni*, darbuzdevuma vadītājs *Luís Rosa*, darbuzdevuma vadītāja vietnieks *Marco Fians* un revidenti *Anžela Poliulianaitė*, *Jan Guman* un *Agathokleia Varytimou*. Lingvistisko atbalstu sniedza *Michael Pyper*. *Christopher Troisi* sniedza administratīvo un tehnisko atbalstu. Grafisku atbalstu sniedza *Jesus Nieto* un *Cynthia Matala-Tala*.

No kreisās: *Agathokleia Varytimou*, *Marco Fians*, *Luís Rosa*, *James Verity*, *Katarína Kaszasová*, *Jan Guman*, *Iveta Turčanová*, *Anžela Poliulianaitė*.

AUTORTIESĪBAS

© Eiropas Savienība, 2025

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) atkalizmantošanas politiku nosaka ar [ERP Lēmumu Nr. 6–2019](#) par atvērto datu politiku un dokumentu atkalizmantošanu.

Ja vien nav norādīts citādi (piemēram, individuālās autortiesību norādēs), ERP saturs, kurš pieder ES, ir licencēts saskaņā ar šādu starptautisku licenci: [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Tādējādi atkalizmantošana parasti ir atļauta, ja tiek sniegtas pienācīgas atsauces un norādītas visas izmaiņas. ERP satura atkalizmantošana nedrīkst sagrozīt tā sākotnējo nozīmi vai jēgu. ERP nav atbildīga par atkalizmantošanas sekām.

Jāsaņem papildu atļauja, ja konkrētā saturā attēlotas identificējamās privātpersonas, piemēram, ERP darbinieku fotoattēlos, vai ja tas ietver trešās personas darbu.

Ja šāda atļauja ir saņemta, tā atceļ un aizstāj iepriekš minēto vispārējo atļauju un skaidri norāda uz visiem izmantošanas ierobežojumiem.

Lai izmantotu vai reproducētu saturu, kas nepieder ES, var būt nepieciešams prasīt atļauju tieši autortiesību īpašniekiem.

Titulfotogrāfija: © Shevon – [stock.adobe.com](#)

1. tabulā, 2. attēlā un 3. attēlā ir ietverti cīņā pret krāpšanu iesaistīto ES struktūru logotipi:

© Eurojust

© Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (OLAF)

© Eiropas Prokuratūra (EPPO)

© Eiropols – Eiropas Savienības Aģentūra tiesībsardzības sadarbībai

Programmatūra vai dokumenti, uz kuriem attiecas rūpnieciskā īpašuma tiesības, proti, patenti, preču zīmes, reģistrēti dizainparaugi, logotipi un nosaukumi, nav iekļauti ERP atkalizmantošanas politikā.

Eiropas Savienības iestāžu un struktūru tīmekļa vietnēs, kas izvietotas domēnā europa.eu, ir atrodamas saites uz trešo personu tīmekļa vietnēm. Tā kā ERP šīs vietnes nekontrolē, iesakām rūpīgi iepazīties ar to privātuma un autortiesību politiku.

ERP logotipa izmantošana

ERP logotipu nedrīkst izmantot bez ERP iepriekšējas piekrišanas.

HTML	ISBN 978-92-849-6028-6	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/3952273	QJ-01-25-057-LV-Q
PDF	ISBN 978-92-849-6029-3	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/7162389	QJ-01-25-057-LV-N

KĀ ATSAUKTIES

Eiropas Revīzijas palāta, [īpašais ziņojums 26/2025](#) “ES struktūras cīņā pret krāpšanu: pilnvaras ir skaidras, taču informācijas apmaiņa un Komisijas uzraudzība joprojām ir nepietiekama”, Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2025.

Cīņa pret krāpšanu, kas skar ES finanšu intereses, ir ES un tās dalībvalstu kopīga atbildība. Mēs vērtējam galvenās iestādes, kas iesaistītas ES krāpšanas apkarošanas arhitektūrā, tostarp EPPO un OLAF, un to, kā tās sadarbojas krāpšanas izmeklēšanā. Mēs konstatējam, ka šo struktūru pienākumi ir skaidri noteikti, taču joprojām pastāv nepilnības attiecībā uz informācijas apmaiņu, kas ietekmē EPPO un OLAF izmeklēto lietu skaitu un savlaicīgumu, kā arī Komisijas plašāku lomu ES budžeta aizsardzībā. Mēs iesakām Komisijai izveidot jaunu sistēmu, kurā būtu vienkāršāk apstrādāt apgalvojumus par krāpšanu un izmeklēšanas lietas; analizēt paziņoto krāpšanas apgalvojumu skaita atšķirības ES; un noskaidrot izmeklēto krāpšanas lietu ietekmi, tostarp arī ES budžetā atgūtās summas.

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) īpašais ziņojums saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu.

ERP īpašais ziņojums saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Eiropas Savienības
Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/contact
Timekļa vietne: eca.europa.eu
Sociālie mediji: @EUauditors